

ریاست جمهوری
مرکز همکاری های تحول و پیشرفت

الگوی مالزی در جذب سرمایه گذاری و حمایت از صادرات

الرحمن الرحيم

فهرست مطالب

۱	خلاصه مدیریتی
۵	مقدمه
۷	۱- وضعیت رشد مالزی
۹	۲- ارزیابی مدل تحقیق و توسعه و اقتصاد مالزی
۱۴	۳- سرمایه‌گذاری خارجی در مالزی
۱۵	۱-۳ مشوق‌های سیاستی جدید
۱۷	۲-۳ چشم‌انداز سرمایه‌گذاری
۲۵	۴- عملکرد مالزی در بهره‌وری
۲۷	۵- برنامه‌ها و ابتکارهای حمایت از کسب و کارها
۲۷	۱-۵ برنامه‌های حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط
۳۱	۲-۵ برنامه‌های حمایت از شرکت‌های محلی (بومیپوترا)
۳۶	۳-۵ ابزارهای مالی کمک به توسعه شرکت‌ها
۳۷	۶- سیاست‌های توسعه بخش خدمات و صنعت حلال
۳۷	۱-۶ بخش خدمات
۴۰	۲-۶ صنعت حلال

خلاصه مدیریتی

مالزی موفق شده است از اقتصاد مبتنی بر کشاورزی به اقتصادی متنوع‌تر و با بنیان تولیدی قوی تبدیل شود و هم‌اکنون در پی دستیابی به محصولات دارای ارزش افزوده بالا از طریق ایجاد اقتصاد دانش‌بنیان است. این کشور قصد دارد طبق مدل اقتصادی جدیدی که در سال ۲۰۱۰ به اجرا گذاشته است تا سال ۲۰۲۰ به جمع کشورهای با درآمد بالا پیوندد. در مدل جدید توسعه مالزی به تحقیق، توسعه و نوآوری به عنوان عوامل اصلی رشد اقتصادی و قابلیت تولید توجه زیادی شده است. از این رو، مالزی در پی بهبود قابلیت‌های نوآورانه و ارتقا بخش تحقیق و توسعه خود است تا به خدمات و کالاهای دارای ارزش افزوده بالاتر دست یابد.

در مراحل آغازین صنعتی‌سازی، مالزی بیشتر به شرکت‌های چندملیتی خارجی وابسته بود که به دنبال استفاده از نیروی کار ارزان این کشور بودند و در نتیجه، خطوط مونتاژ خود را در مالزی ایجاد کردند. در حال حاضر، این کشور توانسته است با استفاده مناسب از فرایند انتقال فناوری به پیشرفت‌های خوبی دست یابد. در واقع، در آغاز دهه هشتاد، مالزی توانست تغییر واقعی در مدل توسعه خود ایجاد نماید و از اقتصاد کشاورزی محور به سوی اقتصادی صنعتی تحول یافت. در کنار تغییر مدل اقتصادی، مالزی مدل تحقیق و توسعه خود را نیز در پاسخ به اهداف توسعه اقتصادی کشور تغییر داده است. مدل جدید بیشتر روی صنایع دارای ظرفیت‌های فناورانه متمرکز است و به شرکت‌ها برای فعالیت‌های کارآفرینی و نوآورانه مشوق‌های متنوعی اعطا می‌کند. در آغاز دهه نود و در مدل جدید اقتصادی، توسعه مالزی مبتنی بر تنوع‌بخشی، خصوصی‌سازی و اجرای پروژه‌های بزرگ زیرساختی و فناوری پیشرفته بود. این مدل توسعه بر اساس اصل تولید ثروت با استفاده

از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و فناوری‌های پیشرفته وارداتی بود. حوزه‌هایی که در مدل اقتصادی جدید مورد توجه قرار گرفت، عبارتند از: ارتقا چارچوب سازمانی، مشوق‌های بیشتر برای سرمایه‌گذاری، بهبود سرمایه‌انسانی، مشارکت بیشتر بخش خصوصی در فعالیتهای تحقیق و توسعه و نوآوری.

با آنکه در مدل جدید لزوم ارتقا نظام آموزشی در همه سطوح مورد تأکید قرار گرفته است، اما پیشرفت‌های به دست آمده کافی نیست، به حدی که برخی معتقدند فقدان نیروی کار ماهر و منابع انسانی کافی از جمله موانع مهم مالزی برای دستیابی به رشد اقتصادی بالا و تبدیل شدن به یک اقتصاد دانش‌بنیان است. البته، مطابق برنامه یازدهم توسعه (۲۰۲۰-۲۰۱۶)، تقویت همکاری در فعالیتهای تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی بین دولت، صنعت و مراکز تحقیقاتی آکادمیک از طریق فعالیتهای ترویجی در خوشه‌های صنعتی افزایش خواهد یافت.

در سال ۲۰۱۵، کل سرمایه‌گذاری خارجی در بخش تولید بالغ بر ۲۱/۹ میلیارد رینگیت بود که معادل ۲۹/۴ درصد کل سرمایه‌گذاری‌های این سال است. در سال ۲۰۱۵، ایالات متحده آمریکا بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار در بخش تولید مالزی بود که حدود ۴/۲ میلیارد رینگیت در این بخش سرمایه‌گذاری نمود و پس از آن ژاپن، هنگ‌کنگ و چین قرار داشتند.

به منظور توسعه صادرات، وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی مشوق‌های مالیاتی جدید در بودجه سال ۲۰۱۵ منظور داشته است از جمله: مشوق‌های مدیریت منطقه صنعتی، کمک هزینه سرمایه‌ای به منظور افزایش سطح اتوماسیون (استفاده از ماشین‌آلات) در صنایع مبتنی بر کارگر، مشوق‌هایی برای تبدیل مالزی به قطب سرمایه‌گذاری منطقه. همچنین، انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش تولید به منظور ایجاد فرصت‌های شغلی با درآمد بالا تقویت شود و از طریق افزایش اتوماسیون، تشویق رشد نوآوری محور، ارتقا محرک‌های رشد در صنایع مختلف و بین‌المللی‌سازی بخش تولید، قابلیت تولید این بخش بهبود یابد. از

جمله برنامه‌های دولت مالزی برای ارتقا و توسعه کسب و کارهای صادرات محور می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

برنامه پیوندهای کسب و کار (حمایت از تشکیل پیوندهای کسب و کار بین شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ، شرکت‌های چندملیتی و شرکت‌های وابسته به دولت)، کمک‌هزینه توسعه بازار (نوعی کمک‌هزینه مالی قابل بازپرداخت برای هزینه‌های ناشی از فعالیت‌های ارتقا صادرات)، طرح کارآموزی دانشگاه-شرکت‌های کوچک و متوسط (ابتکاری جهت پیوند دادن شرکت‌های کوچک و متوسط به دانشگاه‌ها به عنوان بخشی از سیاست‌های دولت برای ایجاد ارتباط بین صنعت و مراکز آموزش عالی و کمک به ارتقا ظرفیت و توانمندی شرکت‌های کوچک و متوسط)، برنامه توسعه شرکت‌های متوسط (کمک به شرکت‌های متوسط در تسریع روند رشد صادرات و کارکردهای اساسی کسب و کار). برنامه حمایت از صادرکنندگان بومی‌ترا (تبدیل شرکت‌های محلی بومی‌ترا به صادرکنندگان رقابتی و پایدار)، برنامه ارتقا شرکت‌های بومی‌ترا (طرح تخصصی برای ایجاد و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط بومی‌ترا به صورت فعال، مقاوم و رقابتی)، برنامه بزرگ ارتقا (پرورش و ارتقا کارآفرینان به منظور تبدیل آنها به شرکت‌های کوچک و متوسط رقابتی، پایدار و مقاوم در بازارهای داخلی و خارجی).

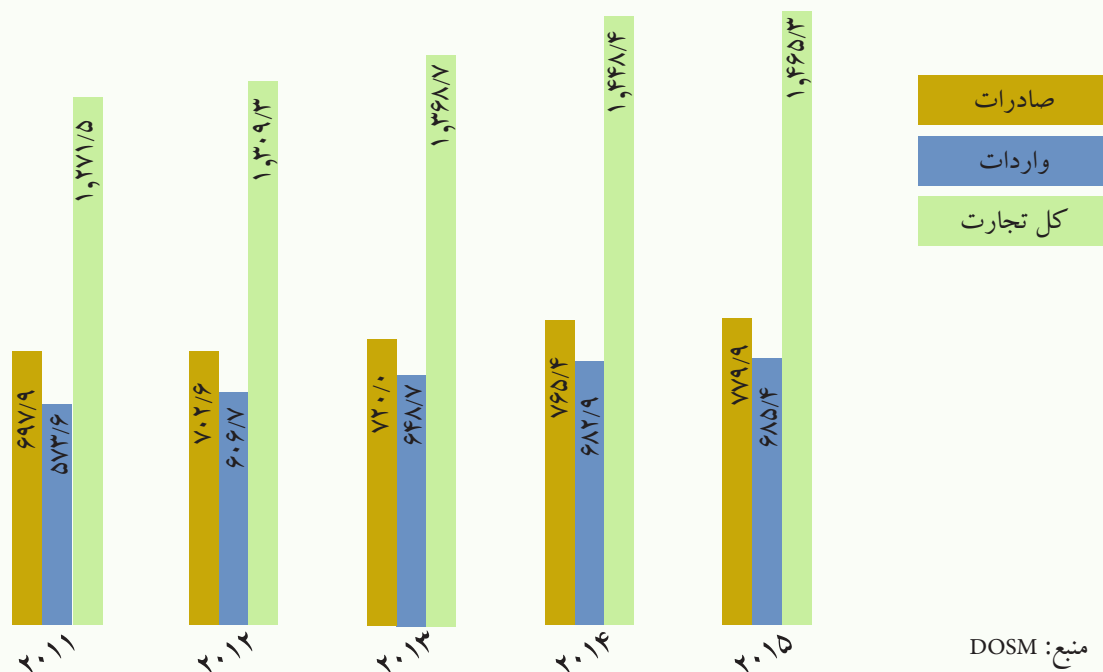
در کنار این گونه برنامه‌ها، دولت مالزی ابزارهای مالی متنوعی نیز در اختیار شرکت‌ها قرار می‌دهد تا روند توسعه صادرات را در آنها تقویت و تسریع نماید. از جمله این ابزارها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

تأمین مالی توسعه صنعتی مالزی برهاد (ارائه کمک مالی به شرکت‌های کوچک و متوسط و نیز شرکت‌های بزرگ در بخش‌های تولید و خدمات)، بانک SME (از طریق یک برنامه مداخله‌ای ویژه در قالب حمایت مالی و غیرمالی به حمایت از مشتریان دارای ظرفیت رشد بالا می‌پردازد و در انتقال آنها به مرحله بعدی رشد کمک می‌کند).

مقدمه

مالزی، کشوری با درآمد متوسط توانسته است خود را از اقتصادی مبتنی بر تولید مواد خام (دهه هفتاد) به اقتصادی متنوع تبدیل کند و درصدد تبدیل شدن به کشوری با درآمد بالا تا سال ۲۰۲۰ است. دولت کنونی مالزی با تداوم اقدامات حمایتی گذشته و ارائه طرح‌های جدید در پی تقویت تقاضای داخلی و کاهش وابستگی خود به واردات است. در حال حاضر، یکی از محرک‌های اصلی اقتصاد این کشور صادرات کالاهای الکترونیک، نفت و گاز، روغن نخل و لاستیک است.

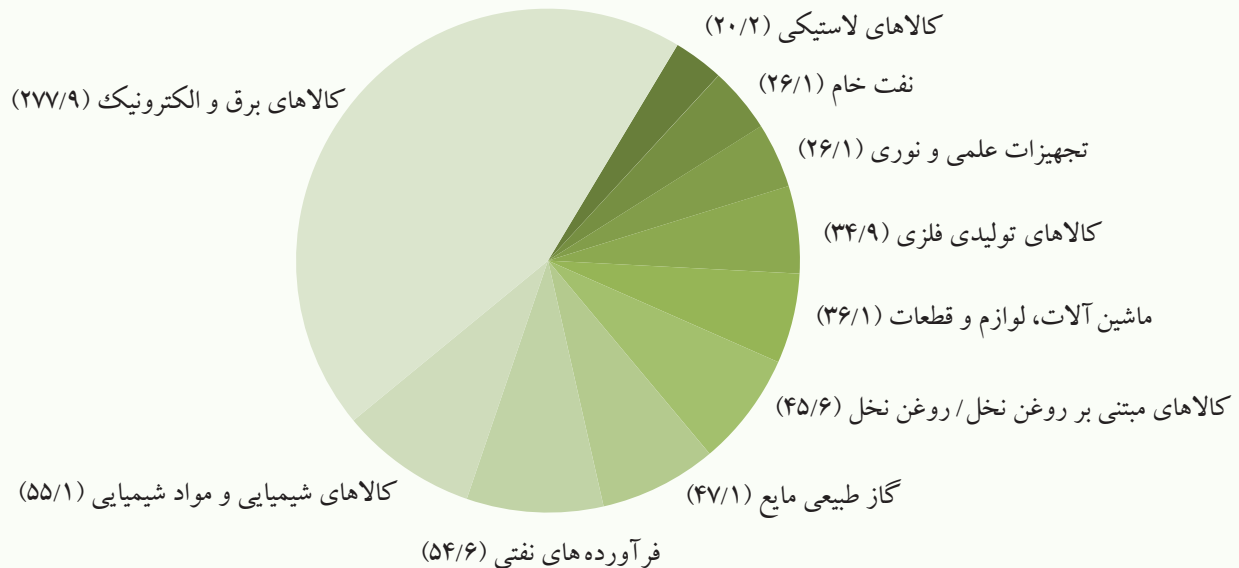
نمودار ۱: عملکرد تجاری مالزی در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵ (میلیارد رینگیت^۱) (۲)

۱ هر ۱ رینگیت مالزی معادل ۰/۲۲ دلار امریکاست (۲۰۱۷)

کشور مالزی با برخورداری از نظام مالی قوی و مبتنی بر مقررات کارآمد از ذخایر ارزی خوبی برخوردار است و چندان در معرض ریسک ابزارهای مالی و بحران‌های مالی جهانی قرار ندارد. این کشور به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی بیشتر به مذاکرات توافق تجارت آزاد کشورهای عضو مشارکت فرا-اقیانوس آرام^۱ پیوسته است و همراه با دیگر کشورهای عضو آسه‌آن جامعه اقتصادی آسه‌آن را تشکیل داده است. (۳)

نمودار ۲: ۱۰ محصول برتر صادرات مالزی در سال ۲۰۱۵ (میلیارد رینگیت) (۲)

منبع: DOSM

نمودار ۳: شرکای اصلی صادرات مالزی در سال ۲۰۱۵ (میلیارد رینگیت) (۲)

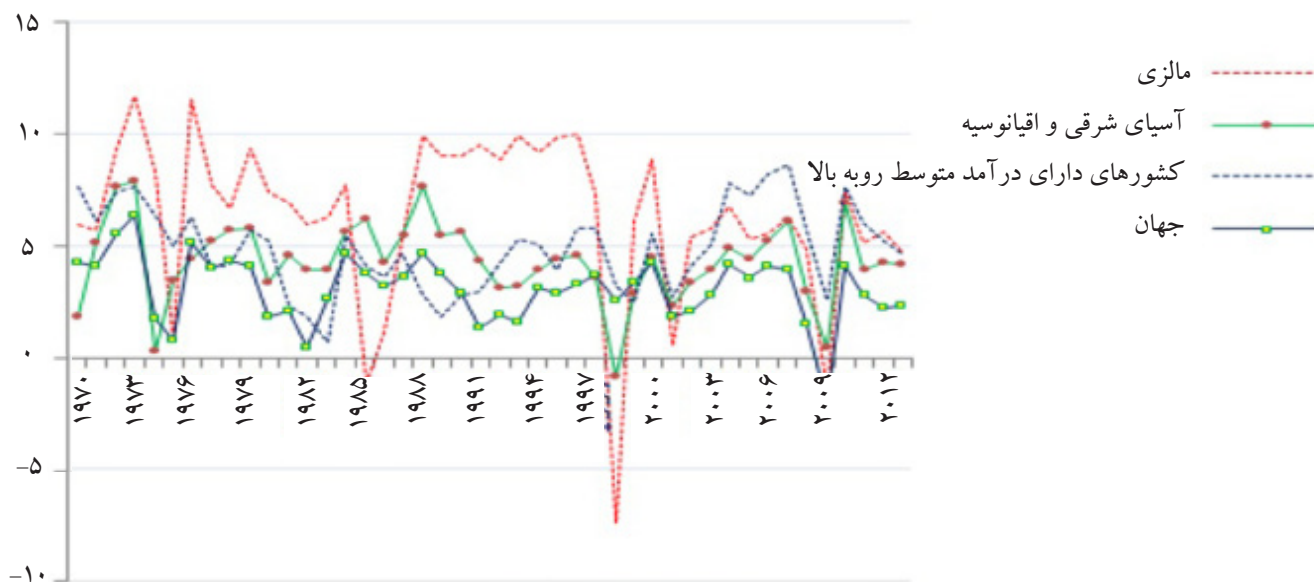

منبع: DOSM

۱- وضعیت رشد مالزی

مطابق آمارهای رسمی سازمان‌های بین‌المللی توسعه، مالزی با داشتن سرانه اسمی GDP حدود ۱۱,۰۰۰ دلار در سال ۲۰۱۵ جزء کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا قرار دارد. این کشور طبق مدل اقتصادی جدیدی که در سال ۲۰۱۰ به اجرا گذاشته است، قصد دارد تا سال ۲۰۲۰ به جمع کشورهای دارای درآمد بالا بپیوندد.

نمودار ۴: رشد GDP مالزی در مقایسه با دیگر کشورها

مالزی موفق شده است از اقتصاد مبتنی بر کشاورزی به اقتصادی متنوع‌تر تبدیل شود که دارای بنیان تولیدی قوی است و در پی دستیابی به محصولات دارای ارزش افزوده بالا از طریق اقتصاد دانش‌بنیان است. همان‌طور که در نمودار ۴ مشاهده می‌شود از دهه هفتاد، کشور مالزی از بسیاری از کشورهای رشد GDP بهتری داشته است، به طوری که از رشد جهانی و بسیاری از کشورهای دارای درآمد متوسط و کشورهای حوزه آسیا و

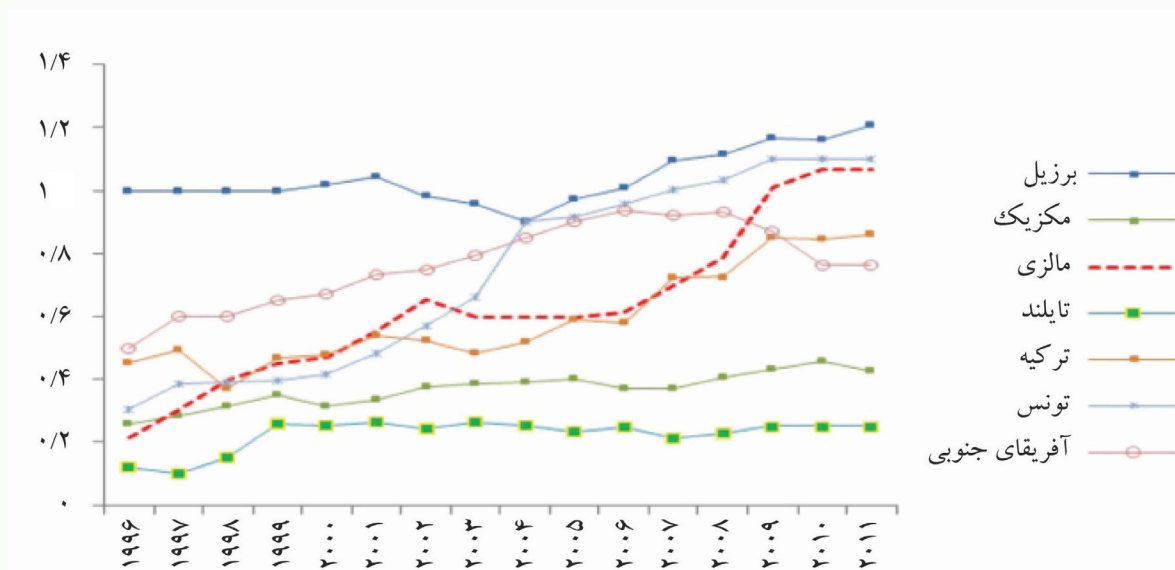
اقیانوسیه عملکرد بهتری داشته است.

مطابق گزارش سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)^۱، مالزی توانسته است فقر را که در دهه پنجاه در سراسر این کشور شایع بود، تقریباً ریشه کن کند و نابرابری درآمدی بین گروه‌های قومی را کاهش دهد و در نتیجه شکاف درآمدی نسبتاً از بین رفته است.

* زیرساخت‌های نوآوری و تحقیق و توسعه مالزی

در مدل جدید توسعه مالزی توجه زیادی به تحقیق و توسعه و نوآوری به عنوان عوامل اصلی رشد اقتصادی و قابلیت تولید شده است. از این رو این کشور در پی بهبود قابلیت‌های نوآورانه و ارتقا تحقیق و توسعه است تا به خدمات و کالاهای دارای ارزش افزوده بالاتر دست یابد. به ویژه برنامه نهم توسعه مالزی (۲۰۱۰-۲۰۰۶) به منابع جدید ثروت در بخش‌های دانش‌بنیان از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات و فناوری زیستی اولویت بالایی داده است. در برنامه‌های بعدی نیز بر نوآوری، علم و فناوری، تحقیق و توسعه و بهبود قابلیت تولید به عنوان محرک رشد و توسعه تأکید زیادی شده است.

نمودار ۵: درصد صرف هزینه تحقیق و توسعه از GDP

لذا، در راستای سیاست‌های سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پیشرفته و تقویت نوآوری، افزایش چشمگیری در صرف هزینه تحقیق و توسعه و تعداد محققان و تکنسین‌های حوزه تحقیق و توسعه مشاهده می‌شود. به عنوان نمونه، درصد صرف هزینه تحقیق و توسعه از GDP رشد بالاتری نسبت به کشورهای مشابه (با درآمد متوسط رو به بالا) داشته است (نمودار ۵).

۲- ارزیابی مدل تحقیق و توسعه و اقتصاد مالزی

در کنار تغییر مدل سیاست اقتصادی مالزی در طول دهه‌های گذشته، مدل تحقیق و توسعه این کشور نیز در پاسخ به اهداف توسعه اقتصادی آن تغییر و تحول بسیاری داشته است. به ویژه، لزوم تنوع‌بخشی به بنیان اقتصادی و منابع درآمد ملی، این کشور را به سوی استفاده از فناوری‌های مناسب اقتصاد مبتنی بر ارزش افزوده بالا سوق داده است.

برخلاف مدل قدیمی که در آن صنایع و شرکت‌ها توسط سیاست‌مداران و مدیران دولتی انتخاب می‌شدند و کاملاً ترجیحی از حمایت‌های دولت از جمله حمایت‌های مالی برخوردار می‌شدند، مدل جدید بیشتر روی صنایع دارای ظرفیت‌های فناورانه متمرکز است و به شرکت‌ها برای فعالیت‌های کارآفرینی و نوآورانه مشوق‌های لازم اعطا می‌شود.

سیاست علم و فناوری مالزی در آغاز (برنامه پنجم توسعه) دولت‌محور بود و به تدریج با رشد سریع فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات دچار تغییراتی شد. به ویژه در برنامه افق ۲۰۲۰ مصوب سال ۱۹۹۱، حرکت به سوی اقتصاد دانش‌بنیان و ساخت بنیان فناورانه کشور به شدت مورد تأکید قرار گرفت.

در مراحل آغازین صنعتی‌سازی، مالزی بیشتر به شرکت‌های چندملیتی خارجی وابسته بود که به دنبال استفاده از نیروی کار ارزان این کشور بودند و در نتیجه، خطوط مونتاژ خود را در مالزی ایجاد کردند. اما این کشور توانسته است به پیشرفت‌های خوبی دست یابد و از انتقال فناوری استفاده مناسبی کند. در واقع، در آغاز دهه

هشتاد، مالزی توانست تغییر واقعی در مدل توسعه خود دهد و از اقتصاد کشاورزی محور به سوی اقتصادی صنعتی حرکت کرده است. در نتیجه اقدامات برنامه پنجم (که برای اولین بار بر تحقیق و توسعه تأکید فراوان داشت)، در آغاز دهه نود دوره جدیدی در اقتصاد مالزی شروع شد که مبتنی بر تنوع‌بخشی، خصوصی‌سازی و اجرای پروژه‌های بزرگ زیرساختی و فناوری پیشرفته بود. این مدل توسعه جدید بر اساس اصل تولید ثروت با استفاده از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و فناوری‌های پیشرفته وارداتی بود.

در برنامه‌های ششم و هفتم توسعه (۱۹۹۵-۱۹۹۱ و ۲۰۰۰-۱۹۹۶)، تحقیق و توسعه همسو با اولویت‌های صنعتی شد و این روند تا برنامه یازدهم (۲۰۲۰-۲۰۱۶) نیز تداوم یافته است. مطابق برنامه یازدهم، لازم است این کشور از تأکید بر ابتکارهای در سطح ملی به نوآوری در سطح شرکت‌ها و اجتماعی روی آورد و به این ترتیب دامنه فعالیت‌های نوآوری و تجاری‌سازی خود را گسترش دهد.

روند تغییر مدل توسعه اقتصادی مالزی

بر این اساس، حوزه‌هایی که در مدل اقتصادی جدید باید مورد توجه قرار می‌گرفت عبارتند از: ارتقا چارچوب سازمانی، مشوق‌های بیشتر برای سرمایه‌گذاری، بهبود سرمایه انسانی، مشارکت بیشتر بخش خصوصی در فعالیت‌های تحقیق و توسعه و نوآوری. با توجه به نقش حمایت از مالکیت معنوی در ارتقا چارچوب سازمانی، کشور مالزی توجه زیادی به این مسأله داشته است و در سال ۲۰۰۹ با آزادسازی قوانین به تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های رقابتی اقتصاد پرداخت. اما مطابق گزارش سال ۲۰۱۳ سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، با وجود تقویت حقوق مالکیت معنوی، سیاست ملی مالکیت معنوی و ایجاد دادگاه‌های مالکیت معنوی، ضعف در اجرای قوانین مالکیت معنوی همچنان از موانع سرمایه‌گذاری خارجی در مالزی محسوب می‌شود.

برنامه دهم (۲۰۱۱-۲۰۱۵) با اعمال تغییرات سازمانی و ایجاد محیط مقرراتی بهتر به تقویت نوآوری به ویژه از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان کوچک و سرمایه‌گذاری دولتی بیشتر در توانمندسازی‌های نوآوری از قبیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر کمک بسیاری کرده است. همچنین، این برنامه شامل انواع دیگری از حمایت‌ها مانند تأمین بودجه مشترک فعالیت‌های تحقیق و توسعه، شرکت‌های کوچک و متوسط دانش‌بنیان و همکاری بیشتر بین شرکت‌های وابسته به دولت و بخش خصوصی بود.

به منظور تشویق سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه و نوآوری و ایجاد یک نظام مؤثرتر برای ارائه مشوق‌ها، در سال ۲۰۰۷ یک نیروی عملیاتی ویژه تحت عنوان PEMUDAH^۱ جهت تسهیل کسب و کار ایجاد شد تا ضمن تسهیل راه‌اندازی کسب و کار در مالزی، هزینه‌ها را کاهش دهد و مقررات و قوانین دست‌وپاگیر را از میان بردارد. همچنین، مجموعه متنوعی از مشوق‌ها به شرکت‌های خصوصی ارائه شد تا به مشارکت در فرایند نوآوری تشویق شوند. از جمله مهم‌ترین این طرح‌های تشویقی می‌توان به مشوق‌های زیر اشاره کرد:

۱ در سال ۲۰۰۷ نیروی عملیاتی ویژه تسهیل کسب و کار یا PEMUDAH (مخفف نام مالایی آن Pasukan Petugas Khas Pemudahcara Perniagaan می‌باشد) تشکیل شد که شامل تیمی ۲۲ نفره از بخش خصوصی و دولتی است و به طور مستقیم به نخست‌وزیر پاسخگو می‌باشد.

گرفت‌های تحقیق و توسعه؛ وام و سرمایه‌گذاری خطرپذیر؛ مشوق‌های مالیاتی علم، فناوری و نوآوری و صندوق‌های توسعه منابع انسانی علم، فناوری و نوآوری.

به طور کلی، از سال ۲۰۰۹ و با آزادسازی قوانین برای سرمایه‌گذاران خارجی در بخش‌های خدمات مبتنی بر دانش، این بخش‌ها شاهد رشد خوبی بوده‌اند. صنایع تولیدی مبتنی بر فناوری نیز مشوق‌های ویژه‌ای دریافت کرده‌اند، ضمن اینکه آزادسازی بازار نقش مهمی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی به مالزی داشته است.

در واقع نظام مشوق‌ها و سیاست‌های حامی سرمایه‌گذاری در جذب سرمایه‌گذاران خارجی بسیار مؤثر بوده‌اند. مرجع توسعه سرمایه‌گذاری مالزی (MIDA)^۱ به منظور هدایت و هماهنگ‌سازی کلیه فعالیت‌های حوزه ارتقا سرمایه‌گذاری و با تأکید بر پروژه‌های مبتنی بر دانش (دارای محصولات فناوری پیشرفته و ارزش افزوده بالا) تشکیل شده است.

از نظر توسعه منابع انسانی به نظر می‌رسد برنامه‌های اجرا شده هنوز نتیجه چشمگیری نداشته‌اند. با آنکه در مدل جدید لزوم ارتقا نظام آموزشی در همه سطوح مورد تأکید قرار گرفته است و برنامه نهم توسعه نیز تمرکز قابل توجهی به توسعه ظرفیت‌های منابع انسانی در علم و فناوری داشته است، اما پیشرفت‌های به دست آمده کافی نیست، به حدی که برخی معتقدند فقدان نیروی کار ماهر و منابع انسانی کافی از جمله موانع مهم دستیابی به رشد اقتصادی بالا و تبدیل شدن به یک اقتصاد دانش‌بنیان محسوب می‌شوند. فقدان نیروی کار ماهر علاوه بر تأثیر گذاشتن بر اقتصاد (عدم تأمین نیروی انسانی مورد نیاز صنایع)، توسعه فعالیت‌های تحقیق و توسعه را نیز با مشکل مواجه کرده است. در واقع تا سال ۲۰۲۰، مالزی به حدود ۵۰۰,۰۰۰ نیروی کار ماهر نیاز خواهد داشت که با وضعیت کنونی نظام آموزشی، دستیابی به این هدف دشوار به نظر می‌رسد. با

1 Malaysian Investment Development Authority

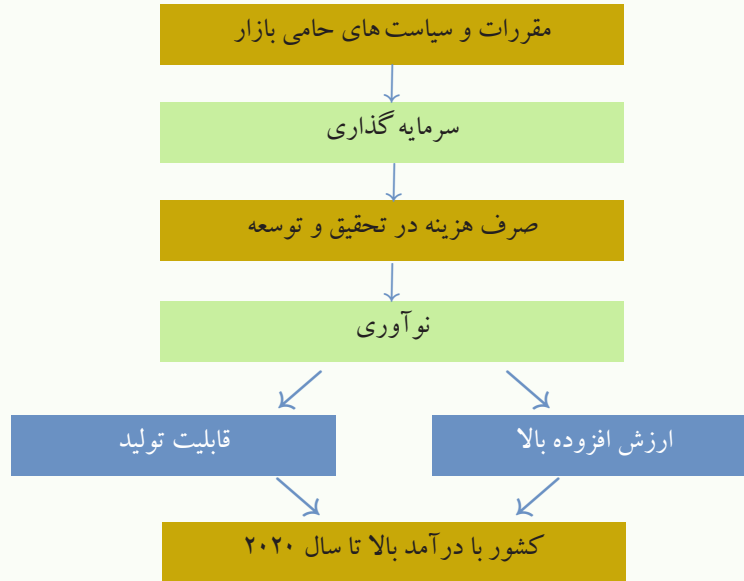
توجه به اینکه شرکت‌های چندملیتی در راهبرد ورود به بازار به مهارت‌های فناوری پیشرفته اهمیت بسیاری می‌دهند، ارتقا سرمایه انسانی برای جذب این شرکت‌ها از ضرورت بالایی برخوردار است. علاوه بر این، برای تأمین نیاز شرکت‌های داخلی به نیروی انسانی دارای مهارت بالا، تقویت و افزایش نیروی انسانی از اهمیت راهبردی برخوردار است. این مسأله سیاست‌گذاران را در مدل جدید بر آن داشته است تا بر توسعه توانمندی‌ها و استعدادهای تولید دانش و فعالیت‌های تحقیق و توسعه به ویژه در حوزه‌های علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات متمرکز شوند.

از نظر مشارکت بخش خصوصی و همکاری بیشتر همه ذینفعان، مدل جدید اقتصادی نقش پررنگ‌تری برای بخش خصوصی در همکاری با نهادهای دولتی و مراکز تحقیقاتی در فعالیت‌های تحقیق و توسعه و نوآوری قائل شده است. به ویژه، مدل جدید به بخش خدمات با تأکید بر فعالیت‌های دانش‌بنیان اهمیت زیادی می‌دهد و پیش‌بینی می‌شود مطابق مدل جدید این بخش تا سال ۲۰۲۰، ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را تأمین کند.

در سال ۲۰۱۰، در راستای همسوسازی فعالیت‌های علم و فناوری از طریق شبکه مؤثری از همه نهادها و مؤسسات تحقیقاتی دولت، شورای ملی علوم و تحقیقات (NSRC)^۱ تأسیس شد که بستری برای ارائه مشاوره علمی در سطح کلان به منظور بهبود حاکمیت تحقیق و توسعه و هدایت کشور به سوی اقتصاد دانش‌بنیان و نوآوری محور فراهم آورد. وزارت علوم، فناوری و نوآوری مالزی نیز پارک فناوری مالزی را به منظور ترغیب همکاری بیشتر شرکت‌های خصوصی و دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی تأسیس کرده است. مطابق برنامه یازدهم (۲۰۱۶-۲۰۲۰)، تقویت همکاری در فعالیت‌های تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی بین دولت، صنعت و مراکز تحقیقاتی آکادمیک از طریق فعالیت‌های ترویجی در خوشه‌های صنعتی امکان‌پذیر خواهد بود. (۱)

1 National Science and Research Council

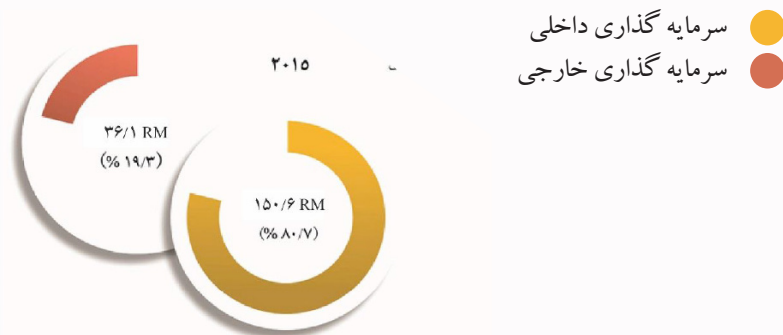
مدل رشد، تحقیق و توسعه و نوآوری مالزی

۳- سرمایه‌گذاری خارجی در مالزی

در سال ۲۰۱۵، کل سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های تأیید شده مالزی معادل ۳۶/۱ میلیارد رینگیت و مجموع سرمایه‌گذاری‌های داخلی در این حوزه برابر با ۱۵۰/۶ میلیارد رینگیت بود. در بخش تولید بالغ بر ۲۱/۹ میلیارد رینگیت سرمایه‌گذاری خارجی انجام شد که معادل ۲۹/۴ درصد کل سرمایه‌گذاری‌های این سال است. در همین سال، صنعت الکترونیک و برق بیشترین میزان سرمایه‌گذاری را به خود جذب کرده است (۸/۲ میلیارد رینگیت). دیگر صنایع که بعد از صنعت برق و الکترونیک، بیشترین میزان جذب سرمایه‌گذاری را داشته‌اند، عبارتند از: محصولات فلزی (۲/۷ میلیارد رینگیت)، محصولات معدنی غیرفلزی (۲/۳ میلیارد رینگیت)، محصولات پتروشیمی (۱/۹ میلیارد رینگیت) و محصولات و مواد شیمیایی (۱/۲ میلیارد رینگیت).

نمودار ۶: سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در پروژه‌های تأیید شده در سال ۲۰۱۵ (میلیارد رینگیت)

منبع: MIDA

در سال ۲۰۱۵، ایالات متحده آمریکا بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار در بخش تولید مالزی بود که حدود ۴/۲ میلیارد رینگیت در این بخش سرمایه‌گذاری نمود. پس از آن، ژاپن با ۴ میلیارد رینگیت، هنگ‌کنگ با ۳/۲ میلیارد رینگیت، چین با ۱/۹ میلیارد رینگیت، سنگاپور ۱/۴ میلیارد رینگیت و جمهوری کره با ۱/۴ میلیارد رینگیت بیشترین سرمایه‌گذاری را در بخش تولید داشته‌اند.

۳-۱ مشوق‌های سیاستی جدید

به دنبال اعلام مشوق‌های مالیاتی جدید در بودجه سال ۲۰۱۵، وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی (MITI)^۱ فهرستی از مشوق‌های مالیاتی منتشر کرده است که شامل دسته‌های زیر می‌شود:

* مشوق‌های مدیریت منطقه صنعتی: در سال ۲۰۱۵ تعداد زیادی منطقه صنعتی (۵۹۵ منطقه) در مالزی وجود داشت که بسیاری از آنها نیازهای سرمایه‌گذاران را تأمین نمی‌کردند. این مشوق‌های جدید به منظور ارتقا مدیریت مناطق صنعتی است تا محیطی جذاب‌تر و با زیرساخت‌های بهتر برای سرمایه‌گذاری فراهم شود. مدیران پارک‌های صنعتی ملزم به اجرای فعالیت‌های ارتقا و تعمیر و نگهداری در حوزه خود

1 Ministry of International Trade and Industry

هستند: از جمله تعمیر و نگهداری جاده‌ها، روشنایی معابر، سیستم‌های پایگاه داده و تأسیسات مشترک مورد استفاده تولیدکنندگان حاضر در پارک‌ها.

* کمک هزینه سرمایه‌ای به منظور افزایش سطح اتوماسیون (استفاده از ماشین‌آلات) در صنایع مبتنی بر کارگر: به موجب این مشوق، تولیدکنندگان تشویق به استفاده از اتوماسیون در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌شوند. صنایع به شدت مبتنی بر کارگر مانند محصولات لاستیکی، صنایع پلاستیک، چوب و غیره یک کمک هزینه سرمایه‌ای ۲۰۰ درصدی برای اولین صرف هزینه ۴ میلیون رینگیتی که از سال ارزیابی ۲۰۱۵ تا سال ۲۰۱۷ متحمل می‌شوند، دریافت خواهند کرد. این میزان در مورد صنایع دیگر معادل ۲۰۰ درصد کمک هزینه سرمایه‌ای برای اولین صرف هزینه ۲ میلیون رینگیتی است که تولیدکنندگان از سال ارزیابی مالی (۲۰۱۵) تا سال ۲۰۲۰ متحمل می‌شوند.

* مشوق‌هایی برای تبدیل مالزی به قطب سرمایه‌گذاری: این طرح به منظور تکمیل روند افزایش فرایندهای برون‌سپاری جهانی، درصدد ترغیب شرکت‌های خارجی به بهره‌برداری از موقعیت رقابتی مالزی بین کشورهای حوزه اقیانوس آرام و آسه‌آن است. این طرح می‌تواند شرکت‌های محلی را نیز ترغیب به ارائه خدمات مربوط به عملیات‌های دفتر مرکزی شرکت‌ها و تعمیم تخصص‌های خود به شرکت‌های خارجی نماید. این‌گونه مشوق‌ها برای شرکت‌هایی است که در مالزی ثبت شده‌اند و دارای سطح بالایی از فعالیت‌ها یا خدمات حوزه دفتر اصلی هستند و منطقه آسیا یا فراتر از آن را پوشش می‌دهند. این مشوق‌ها در قالب نرخ درجه‌بندی شده تخفیف مالیاتی و متناسب با ارزش ایجاد شده ارائه می‌شوند که می‌تواند شامل سطح صرف هزینه کسب و کار، ایجاد مشاغل با ارزش بالا، کارکنان دارای ارزش بالا، سطح کارکردهای دارای ارزش افزوده، سطح خطر انتقالی به شرکت اصلی و نیز درآمدها باشد.

مشوق‌های مالیاتی

مشوق‌های مدیریت منطقه صنعتی	۱
کمک هزینه سرمایه‌ای به منظور افزایش سطح اتوماسیون در صنایع مبتنی بر کارگر	۲
مشوق‌هایی برای تبدیل مالزی به قطب سرمایه‌گذاری	۳

۲-۳ چشم‌انداز سرمایه‌گذاری

تاریخ نشان داده است مالزی کشوری منعطف است. عملکرد خوب بخش خصوصی و اقتصاد متنوع مالزی این کشور را قادر به تقویت مستمر جایگاه مالی خود کرده است. در حال حاضر، اولویت این کشور علاوه بر افزایش تعداد سرمایه‌گذاران یا ارزش مطلق سرمایه‌گذاری، افزایش سرمایه‌گذاری‌هایی است که به تحقق آرمان‌های کشور و ایجاد مشاغل با کیفیت و با درآمد بالا کمک می‌کنند.

در یازدهمین برنامه پنج‌ساله مالزی (۲۰۲۰-۲۰۱۶)، میانگین سرمایه‌گذاری خصوصی ۲۹۱ میلیارد رینگیت در سال تعیین شده است. این سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه‌هایی مانند حمل و نقل و لجستیک، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، انرژی و خدمات عمومی خواهد بود. سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پایدار نیز به منظور حمایت از راهبرد رشد سبز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

• توسعه صنعتی

در سال ۲۰۱۵، بخش تولید با داشتن رشد ۴/۵ درصدی، ۲۳ درصد از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داد. این امر ناشی از افزایش تقاضا در بخش‌هایی مانند خوشه ساخت و ساز، زیربخش‌های مواد شیمیایی و برق و الکترونیک می‌باشد.

* **برق و الکترونیک:** صنعت برق و الکترونیک با ۲۷۷/۹ میلیارد رینگیت بیشترین درآمد صادراتی را در سال ۲۰۱۵ داشت و مقاصد اصلی صادرات کشورهای چین، سنگاپور و ایالات متحده بودند. ارزش افزوده محصولات برق و الکترونیک از ۴۴/۲ میلیارد رینگیت در سال ۲۰۱۴ به ۵۳/۸ میلیارد در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته است. این رشد بیشتر ناشی از تولید محصولات الکترونیک مصرفی (با افزایش ۱۰۲ درصدی) و کاربردهای جدیدی برای شبه‌رساناها در دیجیتال‌سازی، ارتباطات، بهره‌وری انرژی و کوچک‌سازی بوده است.

در سال ۲۰۱۵، سرمایه‌گذاری‌های مورد تأیید در حوزه برق و الکترونیک ۸/۹ میلیارد رینگیت بود که از هدف ۶ میلیارد رینگیت در سال فراتر رفت. سرمایه‌گذاری خارجی منبع اصلی این سرمایه‌گذاری‌ها بوده است که حدود ۹۲ درصد (۸/۲ میلیارد رینگیت) کل سرمایه‌گذاری‌ها را تشکیل می‌داد و در مقابل، سهم سرمایه‌گذاری

داخلی فقط ۸ درصد (۷۰۰ میلیون رینگیت) از کل سرمایه‌گذاری بود.

ابتکارهای جدید در صنعت برق و الکترونیک در سال ۲۰۱۵ عبارتند از:

* با نهایایی‌سازی فهرست کالاهای زیست‌محیطی اپیک (APEC)^۱ مالزی متعهد شده است تعرفه ۵۴ کالای این حوزه را تا اوایل سال ۲۰۱۶ به ۵ درصد کاهش دهد.

* ایجاد هیئت راهبردی برق و الکترونیک در مارس ۲۰۱۵، به منظور ارائه راهبردهایی جهت تضمین رقابت‌پذیری صنعت برق و الکترونیک کشور.

* اصلاح توافق فناوری اطلاعات (ITA2)^۲ که از ۱ جولای ۲۰۱۶ اجرایی می‌شود و اجرای آن موجب تقویت صادرات مالزی به دیگر اعضای این توافق از جمله ایالات متحده، اتحادیه اروپا، چین و ژاپن می‌شود. یازدهمین برنامه پنج ساله مالزی صنعت برق و الکترونیک را یک زیربخش محوری می‌داند که محرک رشد بخش تولید است و به دلیل داشتن پیوندهای محکم با دیگر زیربخش‌ها، ظرفیت حمایت از کل فعالیت‌های تولیدی را دارد. همچنین، تولیدکنندگان برق و الکترونیک از ظرفیت بیشتری برای تنوع‌بخشی به محصولات به صورت محصولات پیچیده‌تر و با ارزش افزوده بالاتر برخوردار هستند.

* **ماشین‌آلات و تجهیزات:** این صنعت نیز می‌تواند محرک رشد بخش تولید در میان‌مدت باشد و از ظرفیت تولید محصولات پیچیده و دارای ارزش افزوده بالا برخوردار است. همچنین، شورای ملی صادرات (NEC)^۳ بخش ماشین‌آلات و تجهیزات را یکی از ۱۲ بخش اصلی صادرات معرفی کرده است. برنامه عمل این بخش شامل طرح‌هایی برای تقویت صادرات صنایع منتخبی مانند شبرساناها، نفت و گاز، رباتیک و اتوماسیون کارخانه و انتقال مواد می‌باشد. هدف شورای ملی صادرات، افزایش صادرات ماشین‌آلات

1 Asia-Pacific Economic Cooperation

2 Information Technology Agreement

3 National Export Council

و تجهیزات تا سالانه ۲ میلیارد رینگیت طی پنج سال آینده است. دولت قصد دارد استانداردهای مالزی (MS)^۱ را توسعه بخشد تا کیفیت و ایمنی محصولات تولید داخل را تضمین کند. توسعه این استانداردها در حوزه تجهیزات و ماشین‌آلات می‌تواند پایداری و رقابت‌پذیری صنعت را در بازارهای داخلی و خارجی تحقق بخشد. همچنین، با اعمال این استانداردها به محصولات وارداتی از ورود محصولات با کیفیت پایین جلوگیری خواهد شد.

* **مواد شیمیایی و پتروشیمی:** وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی در کنار سازمان بهداشت و ایمنی شغلی و سازمان محیط زیست، رهبری ابتکار پایگاه داده ایمنی شیمیایی ژاپن-آسه‌آن (AJCSD)^۲ را در مالزی بر عهده دارند. این پایگاه داده یک بستر آنلاین جهت ارائه اطلاعاتی درباره مواد شیمیایی خطرناک، مقررات مربوط به مواد شیمیایی و محصولات شیمیایی و ارزیابی خطر می‌باشد. نسخه آزمایشی این پایگاه داده در سال ۲۰۱۵ اجرا شد و نسخه نهایی آن تا سال ۲۰۱۶ به اجرا گذاشته خواهد شد. انتظار می‌رود این پایگاه برای صادرکنندگان و واردکنندگان محلی جهت دریافت اطلاعات مربوط به قوانین و مقررات مواد شیمیایی در حوزه آسه‌آن و ژاپن باشد. همچنین، این ابتکار می‌تواند مسائل و چالش‌های مربوط به تطبیق با الزامات مقرراتی جدید را کاهش دهد.

* **خودرو:** در سال ۲۰۰۶، سیاست ملی خودرو به منظور کمک به ادغام صنعت خودرو داخلی در بازارهای جهانی و منطقه‌ای معرفی شد. در سال ۲۰۱۴ نیز این سیاست بر تقویت رقابت‌پذیری صنعت خودرو در بازارهای محلی و بین‌المللی و نیز آزادسازی صنعت خودرو متمرکز بود.

در راستای سیاست ملی خودرو، برنامه‌ها و طرح‌های متعددی اجرا شده است، از جمله استاندارد یورو ۴ برای بنزین RON97 به منظور بهره‌وری بیشتر انرژی و کاهش انتشار دی‌اکسید کربن که همسو با هدف تبدیل مالزی

1 Malaysian Standards

2 ASEAN-Japan Chemical Safety Initiative

به مرکز وسائط نقلیه دارای بهره‌وری انرژی (EEV)^۱ تا سال ۲۰۲۰ است. به منظور نظارت، بهبود و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های حوزه خودرو، دولت شورای ملی خودرو را در سال ۲۰۱۵ تشکیل داد که وزیر صنعت و تجارت بین‌المللی ریاست آن را بر عهده دارد.

سیاست ملی خودرو (سال ۲۰۱۴) مبتنی بر ۴ عنصر اصلی است: سرمایه‌گذاری، فناوری، مهندسی و گسترش بازار. همچنین، این سیاست ۳ راهبرد اساسی را دنبال می‌کند که روی توسعه سرمایه انسانی، توسعه زنجیره تهیه و ایمنی، امنیت و محیط زیست تمرکز دارد. علاوه بر این، این سیاست شرایط لازم را برای سرمایه‌گذاری و انجام فعالیت‌های مربوط به ارزش افزوده فراهم می‌کند.

یک سال پس از اعلام سیاست ملی خودرو دستاوردهای قابل توجهی کسب شده است، از جمله در حوزه پروژه‌های تولید، ۸ تولیدکننده تجهیزات اصلی (OEMs)^۲ ۱۱/۵ میلیارد رینگیت سرمایه‌گذاری تأییدشده داشتند که به طور کلی ۳۲۲ هزار فرصت شغلی ایجاد نمودند. تا سال ۲۰۱۶ حدود ۶/۸ میلیارد رینگیت سرمایه‌گذاری شده است و بخش خدمات پس از فروش موفق به جذب ۲ میلیارد رینگیت سرمایه‌گذاری شده است. همچنین، از زمان شروع سیاست ملی خودرو در سال ۲۰۱۴، توسعه سرمایه انسانی و فناوری در این صنعت قابل ملاحظه بوده است. تعداد کارگران بخش خودرو افزایش چشمگیری داشته است و پروژه‌های بیشتری تحت برنامه‌های همکاری فناوری انجام گرفته‌اند. در سال ۲۰۱۵ قیمت خودرو در مقایسه با سال قبل کاهش ۱۴/۷ درصدی داشته است و بیش از ۵۰ ایستگاه شروع به عرضه سوخت دیزل یورو ۵ کرده‌اند.

با آغاز به کار جامعه اقتصادی آسه‌آن (AEC)^۳ در دسامبر ۲۰۱۵، انتظار می‌رود صنعت خودرو رشد بیشتری داشته باشد. این جامعه متشکل از ۱۰ کشور (تایلند، میانمار، لائوس، ویتنام، مالزی، سنگاپور، اندونزی، فیلیپین، کامبوج و برونی دارالسلام) می‌تواند بازاری پویا و رقابتی با بیش از ۶۰۰ میلیون نفر جمعیت و تولید ناخالص

1 Energy Efficient Vehicle

2 Original Equipment Manufacturers

3 ASEAN Economic Community

داخلی به ارزش بیش از ۷/۵ تریلیون رینگیت باشد که با گردش آزاد کالا، خدمات، سرمایه‌گذاری و نیروی کار ماهر به رشد منطقه کمک کند. از طریق این جامعه و با حذف عوارض گمرکی در کشورهای عضو آسه‌آن نفوذ به بازار خودرو منطقه راحت‌تر خواهد بود. همچنین، با هماهنگی ساختن مقررات و استانداردها، ایمنی قطعات و اجزاء تولیدی افزایش خواهد یافت و با گردش آزاد نیروی کار در منطقه، فرصت‌های شغلی بیشتری به وجود خواهد آمد.

* **کشتی‌سازی و تعمیر کشتی:** سال ۲۰۱۵ برای صنعت کشتی‌سازی و تعمیر کشتی که به صنعت نفت و گاز بسیار وابسته است، سالی پرچالش بود. به عنوان مثال، صادرات کشتی، قایق و سازه‌های معلق از ۱ میلیارد رینگیت در سال ۲۰۱۴ به ۰/۷ میلیارد رینگیت در سال ۲۰۱۵ کاهش یافت به طوری که تقاضا برای شناورهای پشتیبانی فراساحل (OSV)^۱ به شدت تحت تأثیر قیمت‌های جهانی نفت قرار گرفت. در مالزی ۱۶۷ شرکت کشتی‌سازی و تعمیر کشتی (۹۹ شرکت کشتی‌سازی و ۶۸ شرکت غیر کشتی‌سازی) وجود دارد که حدود ۳۰,۰۰۰ فرصت شغلی ایجاد کرده‌اند. در حال حاضر، به منظور غلبه بر چالش‌های پیش‌رو، دولت مجموعه جدیدی از مشوق‌ها را ارائه نموده است که بخش‌های مختلف این صنعت را پوشش می‌دهند.

* **هوافضا:** صنعت تولیدی هوافضا در بین کشورهای آسیایی حوزه اقیانوس آرام یکی از بخش‌های دارای رشد بالا طی ۱۵ سال آینده محسوب می‌شود. به منظور تضمین بهره‌مندی شرکت‌های کوچک و متوسط از این فرصت، مالزی یک طرح جدید تحت عنوان پروژه نقطه ورود (EPP)^۲ ارائه کرده است که هدف آن توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط به منظور حضور در بازارهای جهانی صنعت هوافضا می‌باشد.

1 Offshore Support Vessels

2 Entry Point Project

از جمله اهداف این پروژه افزایش درآمد ناخالص ملی (GNI)^۱ به ۴۵۴ [میلیارد] رینگیت و افزایش ۴۱۰۸ فرصت شغلی تا سال ۲۰۲۰ می‌باشد. این اهداف دال بر این هستند که بخش تولید صنعت هوافضا مشوق مشارکت شرکت‌های کوچک و متوسط است و می‌تواند نقش چشمگیری در رشد اقتصادی مالزی داشته باشد.

یکی از ابتکارهایی که وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی در همین راستا اجرا می‌کند کمک به شرکت‌های کوچک و متوسط در ارتقا وضعیت گواهی و مجوزهای آنهاست که در صنعت هوافضا از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین، این وزارت در پی ایجاد فضای کسب و کار رقابتی برای شرکت‌های کوچک و متوسط از طریق انواع طرح‌های دولتی تأمین بودجه و فرصت‌های سرمایه‌گذاری است.

در یازدهمین برنامه پنج‌ساله مالزی، صنعت هوافضا به ویژه در حوزه خدمات مهندسی و تعمیر و نگهداری هوانوردی یکی از عوامل رشد اقتصادی محسوب می‌شود. در سال ۲۰۱۵ کل سرمایه‌گذاری تأییدشده برای پروژه‌های تولیدی جدید هوافضا معادل ۴/۶ میلیارد رینگیت بود. صادرات محصولات هوافضا در همین سال شاهد رشد قابل توجهی (۴۶/۴ درصد) بود و از ۲/۸ میلیارد رینگیت در سال ۲۰۱۴ به ۴/۱ میلیارد رینگیت در سال ۲۰۱۵ رسید و مقصد اصلی صادرات مالزی کشورهای ایالات متحده، بریتانیا و سنگاپور بودند.

برنامه ۲۰۳۰ صنعت هوافضا دارای ۷ استراتژی است که توسعه این صنعت را طی ۱۵ سال آینده با تمرکز بر جنبه‌های مختلف سیاست‌گذاری و حاکمیتی، مقرراتی و سازمانی، تحقیقات و فناوری، پرورش نیروی انسانی، مشوق‌ها و تأمین مالی و توسعه بازار هدایت می‌کند. این راهبردها بر لزوم رشد سریع صنعت هوافضا از نظر درآمد، ارزش افزوده، مشارکت در فعالیتهای بالادستی، برخورداری از عناصر علوم و فناوری پیشرفته و به کارگیری نیروی کار ماهر تأکید دارند. این راهبردها عبارتند از:

1 Gross National Income

- * اعمال سیاست‌هایی که بر افق آینده صنعت هوافضا تأثیر می‌گذارند.
- * ارتقا کارایی نهادهایی که بر رشد این صنعت تأثیر مستقیم دارند.
- * هماهنگ‌سازی مقررات مدنی و نظامی و توسعه فعالیت‌های سبز (دوست‌دار محیط زیست).
- * سرمایه‌گذاری در حوزه تحقیقات و فناوری به منظور ایجاد قابلیت‌های جدید و افزایش رقابت‌پذیری این صنعت.
- * ارتقا سرمایه‌گذاری‌های حوزه هوافضا از طریق ارائه مشوق‌ها و تأمین بودجه متناسب با نیازها.
- * جذب و آماده‌سازی نیروی کار متخصص جهت آینده صنعت هوافضا.
- * در دست گرفتن بازارهای جدید و تقویت زنجیره تهیه داخلی.

• چشم‌انداز بخش تولید

به موجب یازدهمین برنامه پنج‌ساله توسعه مالزی، بخش تولید محور اصلی رشد پایدار جهت دستیابی به جایگاه کشور با درآمد بالا تا سال ۲۰۲۰ است. بخش تولید شاهد تغییر به سوی محصولات پیچیده‌تر و متنوع و با پیشگامی زیربخش‌های شیمیایی، برق و الکترونیک و ماشین‌آلات و تجهیزات خواهد بود و در نتیجه، صادرات افزایش خواهد یافت و تراز تجاری ملی بهبود می‌یابد.

همچنین، سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش تولید به منظور ایجاد فرصت‌های شغلی با درآمد بالا تقویت خواهد شد و از طریق افزایش اتوماسیون، تشویق رشد نوآوری محور، ارتقا محرک‌های رشد در صنایع مختلف و بین‌المللی‌سازی بخش تولید، قابلیت تولید این بخش بهبود می‌یابد. اینگونه تأکید بر فعالیت‌های تولیدی با کیفیت و ارزش بالا در نهایت منجر به ارزش افزوده داخلی بالاتر و در نتیجه رشد اقتصاد می‌شود. حوزه‌های بالقوه رشد در بخش تولید شامل صنعت هوافضا و پزشکی می‌شوند که از بنیان محکمی در مالزی برخوردار هستند و به سوی فعالیت‌های دارای ارزش افزوده بالاتر حرکت خواهند کرد.

۴- عملکرد مالزی در بهره‌وری

در سال ۲۰۱۵، مالزی جایگاه چهاردهم را در کتاب سال رقابت‌پذیری جهانی در بین ۶۱ کشور کسب کرده است که در مقایسه با سال ۲۰۱۴ سه رتبه تنزل کرده است. همچنین، مطابق گزارش راه‌اندازی کسب و کار بانک جهانی در سال ۲۰۱۶، کشور مالزی در بین ۱۸۹ کشور، جایگاه هجدهم را دارد و همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود در شاخص‌های کسب اعتبارات، تجارت در مرزها، عملیاتی کردن قراردادهای و رفع ناتوانی از پرداخت دیون دچار ضعف است که نیازمند توجه بیشتر دولت هستند و در شاخص‌های شروع یک کسب و کار، اخذ امتیاز برق، ثبت دارایی، حمایت از سرمایه‌گذاران اقلیت، پرداخت مالیات از قوت نسبی برخوردار است که باید بیشتر بهبود یابند.

جدول ۱: مقایسه رتبه کشورهای سنگاپور، هنگ‌کنگ، کره جنوبی و مالزی در راه‌اندازی کسب و کار (۲۰۱۵)

مالزی	کره جنوبی	هنگ‌کنگ	سنگاپور	
۱۸	۴	۵	۱	رتبه کلی
رتبه‌ها				شاخص‌ها
۱۴	۲۳	۴	۱۰	شروع یک کسب و کار
۱۵	۲۸	۷	۱	اخذ مجوزهای ساخت و ساز
۱۳	۱	۹	۶	اخذ امتیاز برق
۳۸	۴۰	۵۹	۱۷	ثبت دارایی‌ها
۲۸	۴۲	۱۹	۱۹	کسب اعتبارات
۴	۸	۱	۱	حمایت از سرمایه‌گذاران اقلیت
۳۱	۲۹	۴	۵	پرداخت مالیات
۴۹	۳۱	۴۷	۴۱	تجارت در مرزها
۴۴	۲	۲۲	۱	عملیاتی کردن قراردادهای
۴۵	۴	۲۶	۲۷	رفع عجز در پرداخت دیون

در سال ۲۰۱۵، قابلیت تولید (به صورت ارزش افزوده واقعی به ازای هر کارمند محاسبه می‌شود)، با ۳/۳ درصد بهبود از ۷۳,۰۹۱ رینگیت در سال ۲۰۱۴ به ۷۵,۵۳۸ رینگیت افزایش یافت. از نظر اشتغال، تعداد کارکنان رشد ۱/۶ درصدی داشت که در مقایسه با سال ۲۰۱۴ رشد آن کندتر (۲/۳ درصد) بود (مطابق برنامه یازدهم، قابلیت تولید باید دارای رشد سالانه ۳/۷ درصد باشد).

در سال ۲۰۱۵، بخش تولید با رشد ۷ درصدی، بالاترین عملکرد را از نظر قابلیت تولید داشت و به دنبال آن بخش ساخت و ساز (۵/۴ درصد) و بخش کشاورزی (۵ درصد) بیشترین رشد را در عملکرد قابلیت تولید داشتند. محصولات برق و الکترونیک، محصولات شیمیایی و محصولات لاستیکی از جمله زیربخش‌هایی بودند که کمک بسیاری به رشد بخش تولید کرده‌اند.

راهبردهای مختلفی جهت ارتقا قابلیت تولید ارائه شده است از جمله، تسریع اصلاحات مقرراتی به منظور تسهیل انجام کسب و کار، توسعه سرمایه انسانی با تمرکز بر بازآموزی و ارتقا مهارت‌های استعدادها، ترغیب نوآوری از طریق همکاری و هماهنگی همه ذینفعان حوزه تحقیق و توسعه و گسترش فرهنگ بهره‌وری محور در کشور.

جدول ۲: قابلیت تولید مالزی و چند کشور منتخب در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵ (دلار آمریکا)

کشور	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
ایالات متحده	۶۸۴۸۱	۶۸۸۰۷	۶۹۶۴۳	*۷۰۱۴۹	*۷۰۵۹۸
استرالیا	۵۱۳۲۸	۵۲۳۴۲	۵۲۸۷۹	۵۳۶۹۴	۵۴۸۰۱
سنگاپور	۵۱۱۰۹	۵۰۸۳۷	۵۱۸۶۰	۵۲۰۲۴	۵۲۶۶۵
کره	۴۶۳۰۸	۴۶۵۳۲	۴۷۱۷۷	۴۷۷۲۳	۴۸۴۵۶
ژاپن	۴۳۳۷۰	۴۴۱۲۴	۴۴۵۷۴	۴۴۳۰۳	۴۴۴۳۶
مالزی	۲۳۹۶۸	۲۴۴۴۳	۲۴۶۴۵	۲۵۵۰۸	۲۶۴۲۰

رشد (%)					
مالزی	۱/۹	۲	۰/۸	۳/۵	۳/۶
چین	۸/۸	۷/۳	۷/۳	۷	۶/۷
هند	۵/۷	۲/۷	۲/۸	۳/۸	۴/۲
تایلند	-۰/۵	۵/۷	۳	۲/۹	۲/۸
اندونزی	۵	۵/۱	۳/۸	۵/۹	۳/۳

* تخمین

** پیش‌بینی

۵- برنامه‌ها و ابتکارهای حمایت از کسب و کارها

۵-۱ برنامه‌های حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط

برنامه پیوندهای کسب و کار: این برنامه با حمایت از تشکیل پیوندهای کسب و کار بین شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ، شرکت‌های چندملیتی و شرکت‌های وابسته به دولت فرصت‌های رشد این شرکت‌ها را فراهم می‌کند. در پایان سال ۲۰۱۵، این برنامه موفق به ایجاد ۴۸۴/۹۴ میلیون رینگیت در فروش بالقوه شدند که ۳۴۷ شرکت کوچک و متوسط در آن حضور داشتند.

کمک‌هزینه توسعه بازار: این ابتکار نوعی کمک‌هزینه مالی قابل بازپرداخت برای هزینه‌های ناشی از فعالیت‌های ارتقا صادرات است. این برنامه که روی حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط متمرکز شده است به شرکت‌های واجد شرایط حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ رینگیت کمک می‌کند. در این برنامه به شرکت‌های ۳ بخش تولیدی، خدماتی و تجاری کمک می‌شود. فعالیت‌هایی که مشمول این برنامه هستند عبارتند از:

* شرکت در نمایشگاه‌های تجاری بین‌المللی (داخل یا خارج از مالزی)

* فعالیت‌های تجارت و سرمایه‌گذاری و بازاریابی بین‌المللی

* شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی (خارج از کشور)

* تهیه فهرست هزینه کالاهای «ساخت مالزی» برای عرضه در سوپرمارکت‌ها، هایپرمارکت‌ها و مراکز خرده‌فروشی (در خارج از کشور)

طرح کارآموزی دانشگاه-شرکت‌های کوچک و متوسط: این طرح ابتکاری است جهت پیوند دادن شرکت‌های کوچک و متوسط به دانشگاه‌ها که بخشی از سیاست‌های دولت برای ایجاد ارتباط بین صنعت و مراکز آموزش عالی و کمک به ارتقا ظرفیت و توانمندی شرکت‌های کوچک و متوسط محسوب می‌شود. این برنامه فرصت مناسبی به دانشجویان می‌دهد تا دانش خود را در محیط واقعی کسب و کار بیازمایند. در سال ۲۰۱۵ در مجموع ۱۵ دانشگاه در این برنامه شرکت کردند که طی آن ۲۸۸ دانشجو در ۵۷ شرکت کوچک و متوسط دوره کارآموزی گذراندند.

برنامه توسعه شرکت‌های با اندازه متوسط: این برنامه در سال ۲۰۱۴ توسط شرکت توسعه تجارت خارجی مالزی (MATRADE)^۱ اجرا شد تا به شرکت‌های با اندازه متوسط در تسریع روند رشد صادرات و کارکردهای اساسی کسب و کار کمک نماید. در مالزی این شرکت‌ها شامل شرکت‌هایی با درآمد سالانه بین ۲۰ میلیون رینگیت تا ۵۰۰ میلیون رینگیت می‌شوند. در مرحله دوم برنامه در سال ۲۰۱۵، ۵۷ شرکت انتخاب شدند که در ۱۵ بخش مختلف اقتصادی فعالیت داشتند. در طول دوره ۹ ماهه این برنامه، از طریق یک ارزیابی تشخیصی، اولویت‌های صادرات و چالش‌های شرکت‌ها شناسایی شد. به کمک نتایج ارزیابی‌ها، فعالیت‌های توسعه کسب و کار و صادرات متناسب با نیازها و مقتضیات شرکت‌ها برنامه‌ریزی و طراحی شدند. مرحله سوم این برنامه در سال ۲۰۱۶ با مشارکت شرکت‌هایی از دیگر بخش‌های اقتصادی در حال اجراست. پس از اتمام مرحله سوم، یک برنامه دوساله پیگیری اجرا خواهد شد که با تداوم حمایت از شرکت‌های حاضر در برنامه،

1 Malaysia external trade development corporation

دستیابی قطعی به نتایج مورد نظر - ایجاد شرکت‌های برتر صادراتی - تضمین خواهد شد.

برنامه سبز برای دیودهای ساطع نور و روشنایی حالت جامد (LED/SSL): هدف این برنامه ارتقا توانمندی‌های شرکت‌های تولیدکننده LED/SSL و تبدیل آنها به تولیدکننده‌های برتر جهانی است. این برنامه با ارائه کمک هزینه برای فعالیت‌های ارتقا فرایند، ساخت و تست محصول و نیز کسب گواهی‌های بین‌المللی از شرکت‌ها حمایت می‌کند. به موجب این برنامه، شرکت‌ها می‌توانند ۵۰ درصد هزینه خرید ماشین‌آلات و تجهیزات خود را تا سقف ۵۰۰,۰۰۰ رینگیت به صورت کمک هزینه دریافت کنند. این اصل در مورد هزینه کسب گواهی و تطبیق با استانداردهای بین‌المللی نیز صدق می‌کند.

شبکه تحقیقات دولتی/خصوصی: این برنامه راهبردی است برای افزایش قابلیت تولید و تقویت توسعه اقتصادی مالزی از طریق اجرای برنامه‌های تجاری‌سازی و نوآوری. این برنامه قصد دارد فضایی مساعد برای اقتصاد دانش‌بنیان ایجاد کند که در آن دانش تولید شود و بین تولیدکننده دانش و گیرنده دانش در جریان باشد. از طریق این مشارکت راهبردی ضمن تقویت همکاری بین شرکت‌های کوچک و متوسط، دانشگاه‌ها و صنایع، بستری مناسب برای ایجاد راه‌حل‌های تجاری‌سازی محصولات تحقیق و توسعه به روشی مؤثرتر و کارآمدتر فراهم می‌شود.

تأمین مالی توسعه صنایع مالزی (برهاد) (MIDF): برهاد درصد توسعه اقتصاد مالزی از طریق ارائه کمک مالی به شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ در بخش‌های تولید و خدمات است. تأمین مالی از طریق صندوق‌های دولتی مختلفی که برهاد آنها را مدیریت می‌کند، در اختیار شرکت‌ها قرار می‌گیرد. این برنامه به واسطه طرح‌های مختلف خود، انواع تأمین مالی سنتی و شرعی را گسترش می‌دهد.

برنامه‌های کمک مالی برای ایجاد یا توسعه کسب و کارهایی ارائه می‌شوند که مستلزم کسب دارایی

1 Light Emitting Diodes/Solid-State Lighting

2 Malaysian Industrial Development Finance Berhad

غیرمنقول مانند زمین جهت ساخت ساختمان‌های صنعتی یا تجاری، ساختمان‌های آماده ساخت تجاری یا صنعتی، کارخانه، ماشین‌آلات و تجهیزات هستند. همچنین، برهاد به شرکت‌های کوچک و متوسطی که صلاحیت لازم جهت قرار گرفتن در بورس مالزی را دارند یا از قابلیت قرار گرفتن در بورس در آینده برخوردار هستند، خدمات مشاوره ارائه می‌کند. طرح‌های وام آسان این نهاد شامل ارائه وام به موارد زیر می‌شود:

* شرکت‌های کوچک و متوسط

* مدرن‌سازی و اتوماسیون

* بخش‌های خدماتی

* توسعه ظرفیت خدمات

* کارآفرینان محلی (بومی‌ترا) خودرو

در سال ۲۰۱۵، در مجموع ۲۸۷ طرح وام کم‌بهره تصویب شده است که ارزش آنها بالغ بر ۴۸۰/۷ میلیون رینگیت بوده است.

برنامه پیوندهای کسب و کار

کمک هزینه توسعه بازار

طرح کارآموزی دانشگاه-شرکت‌های کوچک و متوسط

برنامه توسعه شرکت‌های با اندازه متوسط

برنامه سبز برای دیودهای ساطع نور و روشنایی حالت جامد

شبکه تحقیقات دولتی/خصوصی

تأمین مالی توسعه صنایع مالزی (برهاد)

برنامه‌های حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط

۵-۲ برنامه‌های حمایت از شرکت‌های محلی (بومیپوترا)

برنامه حمایت از صادرکنندگان بومیپوترا: این برنامه در سال ۲۰۰۴ آغاز شد و هدف آن ایجاد صادرکنندگان رقابتی و پایدار است. این برنامه مبتنی بر تقویت ارزش‌های ذاتی کارآفرینان از جمله اخلاق، بینش، دانش و قابلیت‌هاست. در مجموع ۱۵۵ شرکت از این برنامه بهره‌مند شده‌اند که از این میان ۱۲۲ شرکت دوره استفاده از این برنامه را به پایان رسانده‌اند. در سال ۲۰۱۵، ۴۵ شرکت محلی برای شرکت در این برنامه انتخاب شده‌اند که تا ۳ سال ادامه خواهد داشت. شرکت‌هایی که مجاز به شرکت در این برنامه شده‌اند از مشوق‌های زیر برخوردار خواهند شد:

* مشاوره کسب و کار متناسب با نیازهای آنها

* آموزش ارتقا مهارت که به صورت هر ۳ ماه یکبار و با شرکت در سمینار و کارگاه‌های آموزشی اجرا می‌شود.

* آشنایی با فضای کسب و کار بین‌المللی از طریق شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی، مأموریت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری یا مأموریت‌های بازاریابی به صورت ۳ بار در سال

* فرصت به نمایش گذاشتن محصولات در مرکز نمایشگاه دائمی صادرات مالزی متعلق به شرکت توسعه تجارت خارجی به مدت یک سال

* جلسات توسعه کارآفرینی و رهبری

برنامه ارتقا شرکت‌های بومیپوترا: این برنامه یک طرح تخصصی برای ایجاد و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط بومیپوترا به صورت فعال، مقاوم و رقابتی است. این برنامه روی تقویت کسب و کارهای اساسی، ایجاد ظرفیت و قابلیت و تسهیل دسترسی به منابع مالی تمرکز دارد. همچنین، این برنامه فرصت دریافت آموزش‌هایی در حوزه برچسب‌زنی و بسته‌بندی، نظام‌های مدیریت کیفیت و اخذ گواهی، بهبود محصول و

فرایند، تبلیغات و برندسازی را برای شرکت‌ها فراهم می‌کند.

کمک‌های مالی این برنامه در قالب طرح‌های تأمین مالی مشترک ارائه می‌شود. شرکت‌های کوچک و متوسط باید معیارهای خاص این برنامه جهت برخورداری از مزایای آن را داشته باشند. اطلاعات مربوط به شرایط و جزئیات بهره‌مندی از این برنامه در وب‌سایت (www.smecorp.gov.my)^۱ موجود است. تا پایان سال ۲۰۱۵، ۵۱۲ شرکت بومی‌ترا از مزایای این برنامه به ارزش ۶۱/۲۹ میلیون رینگیت برخوردار شده‌اند و فقط در سال ۲۰۱۵، ۵۹ شرکت بومی‌ترا کمک‌های مالی این برنامه را به ارزش ۷/۸۵ میلیون رینگیت دریافت کرده‌اند. بیشتر این کمک‌ها در حوزه ارتقا فرایند و محصول، بسته‌بندی محصول و اخذ گواهی و نظام‌های کنترل کیفیت بوده است.

برنامه توسعه فروشنده: هدف این برنامه کمک به توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط مالزیایی به عنوان تولیدکننده و تهیه‌کننده قطعات و خدمات مورد نیاز شرکت‌های محلی بزرگ، شرکت‌های چندملیتی و شرکت‌های بزرگ جهانی در بازارهای داخلی و بین‌المللی است. کمک‌های این برنامه در قالب ایجاد ظرفیت، آموزش، ساخت و ارتقا محصول و نیز ارتقا بازار برای محصولات بومی‌ترا به شرکت‌ها ارائه می‌شود. اثرات این برنامه بر توسعه و ارتقا تولیدکنندگان محلی از افزایش مشارکت این شرکت‌ها مشهود است. گسترش بخش‌های تولید و خدمات از جمله نفت و گاز، مهندسی، خودرو، برق و الکترونیک و مخابرات موجب افزایش این مشارکت شده است. در دسامبر سال ۲۰۱۵، ۱۸ شرکت پشتیبان^۲ با ۲۶۷۰ فروشنده از جمله ۱۱۲ فروشنده جدید در این برنامه شرکت داشتند.

در کنار ایجاد ظرفیت، وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی در سال ۲۰۱۵ با همکاری بانک SME و برخی ذینفعان

۱ این وب‌سایت در ضمیمه ۲ به اختصار معرفی شده است.

2 Anchor companies

دیگر اقدام به برگزاری رویداد GLC-SME ExplorAce نمود که در آن شرکت‌های وابسته به دولت (GLC)^۱ و شرکت‌های کوچک و متوسط، ذینفعان، بانک‌ها و فروشندگان زیر یک سقف (مرکز تک ایستگاهی) گرد آمدند تا با هم به تبادل اطلاعات پردازند و حوزه‌های جدید به ویژه وام‌ها و کمک‌هزینه‌های مالی را مورد بحث و بررسی قرار دهند. این رویداد موفق به جذب ۱۹۳۵ بازدیدکننده از میان فروشندگان و شرکت‌های صنایع مختلف شد که از این تعداد، ۱۱۸۵ فروشنده در جلسات یافتن کسب و کار همکار شرکت کردند. همچنین، این رویداد فرصت مناسبی را در اختیار فروشندگان، شرکت‌های وابسته به دولت، شرکت‌های چندملیتی، شرکت‌های بزرگ مالزیایی و نیز وزارت صنعت و تجارت بین‌الملل و زیرمجموعه‌های آن می‌گذارد تا به شبکه‌سازی و یافتن شرکای کسب و کار و دیگر انواع همکاری پردازند.

در همین راستا، دولت به موجب برنامه یازدهم توسعه، ۶۱ میلیون رینگیت را برای اجرای ۲ برنامه گرنِت تحقیق و تجاری‌سازی و برنامه توسعه ظرفیت فروشندگان تخصیص داده است. گرنِت تحقیق و تجاری‌سازی با ۳۰ میلیون بودجه، روی تقویت رشد و نوآوری در بین فروشندگان بومی‌ترا از طریق حمایت از تحقیق و توسعه تمرکز دارد. هدف این گرنِت ارائه بودجه برای توسعه فناوری از مرحله پیش تجاری‌سازی به مرحله تجاری‌سازی است که از قابلیت تولید محصولات جدید، ارتقا کارایی عملیات‌های روزانه و خلق ارزش ملی نیز برخوردار می‌باشد.

برنامه توسعه ظرفیت فروشندگان نیز با ۳۱ میلیون رینگیت بودجه از طریق همکاری با نهادهای فنی مانند مرکز تحقیق و توسعه کارآفرینی بانک SME و هیئت توسعه صنعتی ساخت و ساز و غیره به ارائه برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای دولت می‌پردازد.

برنامه بزرگ ارتقا: برنامه ارتقا کیفیت خدمات و محصولات یا به عبارتی همان برنامه بزرگ ارتقا در

1 Government linked enterprises

2 Groom Big Program

سال ۲۰۰۵ آغاز شد که هدف آن پرورش و ارتقا کارآفرینان به منظور تبدیل آنها به شرکت‌های کوچک و متوسط رقابتی، پایدار و مقاوم در بازارهای داخلی و خارجی می‌باشد. سال ۲۰۱۵ دهمین سال اجرای این برنامه بود. این برنامه به کارآفرینان بومی‌ترا خدمات آموزش، مشاوره، ساخت و ساز و نظارت در ساخت محصول، ایجاد ظرفیت و نیز فعالیت‌های بازاریابی و ارتقا ارائه می‌کند. شرکت‌های واجد شرایط بهره‌مندی از این برنامه لازم است عملکرد کلی خود را از نظر مدیریت، مالی، فنی، نوآوری و نیز کیفی ارتقا دهند. به منظور تحقق اهداف این برنامه، وزارت صنعت و تجارت بین‌الملل با همکاری مؤسسه تحقیقات صنعتی و علمی مالزی (SIRIM)^۱ و مرکز تحقیق و توسعه کارآفرینی بانک SME مشاوره و آموزش هدفمند به شرکت‌های واجد شرایط ارائه می‌نماید.

جنبه‌های توسعه‌ای و بهبود کیفیت این برنامه، میزان تقاضا برای استفاده از آنها را افزایش داده است. علاوه بر آموزش، برنامه بزرگ ارتقا فرصت‌ها و موقعیت‌های خوبی برای یافتن شرکا و همکاران کسب و کار و ارتقا دادن فعالیت‌ها از جمله همکاری با شرکت‌های خارجی در حوزه بازار صادرات (تحت عنوان MATRADE) در اختیار شرکت‌ها می‌گذارد. در سال ۲۰۱۵ به شرکت‌های واجد شرایط این برنامه فرصت شرکت در نمایشگاه اکسپو ۲۰۱۵ چین-آسه آن داده شد و به این ترتیب شرکت‌ها می‌توانستند به طور مستقیم با خریداران بین‌المللی ملاقات کنند و با دیگر نقش‌آفرینان صنعت، شبکه تشکیل دهند.

یکی دیگر از جنبه‌های برنامه بزرگ ارتقا، تمرکز بر افزایش تشکیل تعاونی‌های برنامه بزرگ ارتقا^۲ در حوزه تهیه مواد خام، ظرفیت تولید و راهبردهای بازاریابی محصولات تحت این برنامه است. در حال حاضر، دو نسخه از این برنامه در حال اجراست و با توجه به دستاوردهای آن، دولت آن را برنامه‌ایی با اثرگذاری بالا می‌داند که قصد دارد در طول برنامه یازدهم نیز آن را ادامه دهد تا از تولید و خدمات نوآورانه توسط

1 Scientific and Industrial Research Institute of Malaysia

2 Groom Big Cooperatives

شرکت‌های کوچک و متوسط بومی‌پوترا حمایت نمایند.

برنامه تبدیل صنعت حلال (HBT): این برنامه یک ابتکار ایجاد ظرفیت است که توسط شرکت توسعه صنعت حلال ارائه شده است و هدف آن تسهیل توسعه شرکت‌های مالزیایی به ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط برای تبدیل شدن به نقش‌آفرینان جهانی صنعت حلال می‌باشد. این برنامه قصد دارد عملکرد و رشد شرکت‌های حلال را از طریق کمک به تولید محصولات و خدمات با کیفیت بالا و نوآورانه در سطح جهانی ارتقا بخشد. به عبارتی، این برنامه می‌خواهد شرکت‌های کوچکی که قابلیت تطبیق یافتن با الزامات صنعت حلال را دارند از مرحله آغازین به مرحله صادرکننده جهانی برساند.

در سال ۲۰۱۵ این برنامه روی توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط آماده صادرات از طریق تقویت قابلیت‌های تولید و برند آنها در بازار داخلی تمرکز داشت. میزان مشارکت در این برنامه از ۱۴۹ شرکت در سال ۲۰۱۱ به ۲۴۸۰ شرکت در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته است که از این میان، ۷۳/۳ درصد جزء شرکت‌های بومی‌پوترا هستند.

برنامه حمایت از صادرکنندگان

برنامه ارتقا شرکت‌های بومی‌پوترا

برنامه توسعه فروشنده

برنامه بزرگ ارتقا

برنامه تبدیل صنعت حلال

**برنامه‌های حمایت از
شرکت‌های محلی (بومی‌پوترا)**

۳-۵ ابزارهای مالی کمک به توسعه شرکت‌ها

تأمین مالی توسعه صنعتی مالزی (برهاد): برهاد به شرکت‌های کوچک و متوسط و نیز شرکت‌های بزرگ در بخش‌های تولید و خدمات، کمک مالی ارائه می‌کند. همچنین برهاد با ارائه کمک‌های مالی به کسب و کارهای بومی‌ترا از توانمندسازی آنها حمایت می‌کند. تسهیلات مالی برهاد عبارتند از: طرح‌های وام کم‌بهره مانند طرح وام کم‌بهره برای کارآفرینان بومی‌ترا بخش خودرو، طرح وام کم‌بهره برای مدرن‌سازی و اتوماسیون، طرح وام کم‌بهره برای شرکت‌های کوچک و متوسط، طرح وام کم‌بهره برای توسعه ظرفیت و طرح وام کم‌بهره برای بخش خدمات. این طرح‌ها به شرکت‌های کوچک و متوسط در ایجاد یا گسترش کسب و کارهای خود کمک می‌کنند، به عنوان مثال: کسب دارایی‌های غیرمنقول مانند زمین برای ساخت و ساز ساختمان‌های تجاری یا صنعتی، ساختمان‌های پیش‌ساخته صنعتی یا تجاری، کارخانه، ماشین‌آلات و تجهیزات و نیز تأمین سرمایه در گردش. در سال ۲۰۱۵، ۱۲۵ درخواست وام پذیرفته شد که ارزش آنها بالغ بر ۳۱۹/۴ میلیون رینگیت می‌شد.

بانک SME: در سال ۲۰۱۵ بانک SME به مناسبت دهمین سالروز تأسیس خود، برای اولین بار جایزه کارآفرین را به مشتریانی که دارای عملکرد برتر در حوزه تخصصی خود بودند، اعطا کرد. انتخاب مشتریان بر اساس عملکرد کارآفرینی، نوآوری و میزان مشارکت در بازارهای داخلی و جهانی می‌باشد. این جایزه در قالب طرح‌های مختلفی از جمله جایزه کارآفرینان زن اعطا می‌شود و جایزه می‌تواند به صورت تسهیلات مالی، جوایز نقدی، سکه طلا، تقدیر و تشکر در رسانه‌ها و دوره‌های آموزش حرفه‌ای توسط مرکز تحقیق و توسعه کارآفرینی بانک SME باشد.

همچنین در سال ۲۰۱۵، این بانک در مجموع ۲/۲ میلیارد رینگیت تسهیلات مالی تصویب کرده است که ۱۳۲۷ شرکت کوچک و متوسط از آن بهره‌مند شده‌اند. به طوری که در پایان سال ۲۰۱۵ از کل مشتریان شرکت‌کننده

در برنامه‌های مداخله‌ای بانک، ۶۰ درصد از نظر ۵ شاخص بازار رشد داشتند. این موضوع دستاورد مهمی برای شرکت‌های کوچک و متوسط تولیدی است که در حفظ پایداری کسب و کار آنها بسیار مؤثر است. برنامه مداخله‌ای بانک، یک برنامه ویژه در قالب حمایت مالی و غیرمالی جهت حمایت از مشتریان دارای ظرفیت رشد بالاست که به انتقال آنها به مرحله بعدی رشد کمک می‌کند. همچنین، سهم شرکت‌های بومی‌ترا از سبد تأمین مالی بانک به تدریج افزایش یافته است و در سال ۲۰۱۵ از کل پرداخت‌های مالی بانک، ۷۴/۷ درصد به شرکت‌های کوچک و متوسط بومی‌ترا تخصیص یافته است.

۶- سیاست‌های توسعه بخش خدمات و صنعت حلال

۶-۱ بخش خدمات

دولت مالزی به منظور تبدیل این کشور به یک اقتصاد دانش‌بنیان مبتنی بر خدمات نقشه راه بخش خدمات را تدوین کرده است که مجموعه‌ای از راهبردها و اقدامات کلی‌نگرانه برای رفع موانع رشد بخش خدمات می‌باشد. این نقشه راه در مارس ۲۰۱۵ توسط نخست وزیر اجرایی شد.

این برنامه بر ۴ اهرم جهت رفع موانع رشد بخش خدمات استوار است:

* بین‌المللی‌سازی: افزایش تعداد ارائه‌کنندگان خدمات در مالزی و گسترش میزان دسترسی آنها به بازارهای

بین‌المللی

* مشوق‌های سرمایه‌گذاری: بهبود ساز و کارهای تشویقی از طریق افزایش شفافیت و اجتناب از موازی‌کاری

* توسعه سرمایه انسانی: پرورش، جذب و حفظ استعدادهای ماهر کشور

* اصلاح حاکمیت بخش خدمات: به کارگیری یک رویکرد سیاستی تسهیل‌گر و مؤثر که محیطی رقابتی

و محرک برای توسعه بخش خدمات فراهم کند.

از جمله برنامه‌های مؤثری که در راستای تحقق این اهداف به اجرا گذاشته شده‌اند، می‌توان به موارد زیر

اشاره کرد:

مشارکت شرکت‌های بزرگ-شرکت‌های کوچک و متوسط: این برنامه انتقال دانش بین شرکت‌های بزرگ و شرکت‌های کوچک و متوسط را از طریق دسترسی به ابرپروژه‌های خارج از کشور تسهیل می‌کند. در سال ۲۰۱۵ این برنامه به ۸ شرکت کوچک و متوسط در ۲ برنامه مشارکت برای حضور در پروژه‌های ساخت و ساز در خارج از کشور کمک کرد.

دفتر هماهنگی و همکاری مشوق‌ها: این دفتر یک مرکز تک‌ایستگاهی برای ارائه خدمات مشاوره و هماهنگی به کسب و کارها درباره مشوق‌هاست. این دفتر ضمن ارائه مشاوره به دولت درباره طراحی مشوق‌ها، در زمینه نظارت و ارزیابی آنها نیز به دولت کمک می‌کند. در سال ۲۰۱۵ این دفتر یک پرتال تحت عنوان i-incentives برای ارائه اطلاعات درباره مشوق‌هایی که نهادهای وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی ارائه می‌کنند، راه‌اندازی کرده است.

صندوق افزایش صادرات خدمات: این صندوق برای شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات، کمک‌هایی جهت حضور در بازار جهانی از طریق افزایش رقابت‌پذیری، گسترش فرصت‌های صادرات و حمایت از ارتقا فعالیت‌ها فراهم می‌کند.

طرح مشوق تحقیقات: این طرح توسط شرکت توسعه چندرسانه‌ای (MDeC)^۱ برای کمک به شرکت‌های فناوری دارای مالکیت داخلی یا خارجی ارائه می‌شود تا از آن جهت راه‌اندازی مراکز تحقیق و توسعه یا مراکز تخصصی (COE)^۲ برای افزایش تولید محصولات و خدمات دارای ارزش افزوده بالا در حوزه فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات از طریق حمایت و جذب فعالیت‌های تحقیق و توسعه و افزایش تحقیق و توسعه دارای ارزش افزوده بالا در حوزه‌های تعیین‌شده فناوری استفاده کنند.

1 Multimedia Development Corporation

2 Centers of Excellence

همچنین دولت مالزی به منظور حمایت و افزایش رقابت‌پذیری شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات، ضمن تصویب قوانین و مقررات مناسب، طرح‌های حمایتی را نیز ارائه می‌کند. از آن جمله می‌توان به صندوق صادرات خدمات اشاره کرد:

* صندوق صادرات خدمات: این صندوق طرحی برای ارائه کمک مالی به شرکت‌های خدماتی مالزیایی جهت انجام اقدامات لازم برای گسترش فعالیت‌های خود به بازارهای بین‌المللی می‌باشد که در بودجه سال ۲۰۱۵ تعریف شده است و تا ۲۰۲۰ ادامه خواهد داشت. کل بودجه این صندوق برای سال ۲۰۱۵ مبلغ ۲۷ میلیون رینگیت بود. از جمله اهداف این صندوق عبارتند از:

- افزایش رقابت‌پذیری شرکت‌های خدماتی مالزیایی در خارج از کشور
- افزایش میزان صادرات شرکت‌های خدماتی مالزیایی در بازارهای جهانی
- گسترش دامنه فعالیت‌های ارتقا صادرات به منظور افزایش دسترسی به بازار و فرصت‌های صادرات خدمات

همه بخش‌های خدمات به غیر از گردشگری و مالی می‌توانند برای استفاده از این ابتکار تقاضا دهند. کمک‌های صندوق در قالب وام‌های کم‌بهره و گرانتهای دارای بازپرداخت ارائه می‌شوند و متناسب با حجم فعالیت شرکت‌ها و تا سقف ۵ میلیون رینگیت برای یک دوره شش ساله به شرکت‌ها اعطا می‌شود. گرانتهای دارای بازپرداخت به ۵ دسته فعالیت تعلق می‌گیرند:

- فعالیت ۱:

الف- تبلیغ تخصص‌های مالزی در حوزه خدمات در رویدادهای خارج از کشور از جمله سخنرانی

در کنفرانس‌ها و همایش‌ها و شرکت در رقابت‌های صنعتی حوزه خدمات

ب- هزینه‌های سفر برای انجام مناقصات

پ- تهیه گزارش‌های بازار/اطلاعات بازرگانی جهت ارزیابی فرصت‌های کسب و کار یا پروژه در خارج از کشور

- **فعالیت ۲:**

الف- ارائه خدمات برای پروژه‌هایی که در خارج از کشور انجام می‌شوند

ب- تبلیغ برای مشتریان احتمالی در مورد خدمات ارزیابی کسب و کار و پروژه در خارج از کشور

پ- تهیه نمونه، شخصی‌سازی سیستم و تعیین محل جهت تحقق الزامات پروژه

- **فعالیت ۳:** هزینه اولیه راه‌اندازی دفتر در خارج از کشور

- **فعالیت ۴:** هزینه‌های ارسال محصولات و تجهیزات مالزیایی یا عرضه آنها جهت پروژه‌هایی که

شرکت‌های خدماتی مالزیایی در خارج از کشور انجام می‌دهند.

- **فعالیت ۵:** انجام مطالعات امکان‌سنجی برای پروژه‌های خاص در خارج از کشور

طرح وام کم‌بهره برای بخش خدمات شامل دو دسته فعالیت زیر می‌شود:

- **فعالیت ۶:** پرداخت هزینه‌های شرکت‌های خدماتی مالزیایی برای آماده‌سازی و برنامه‌ریزی جهت

مذاکرات انجام پروژه در خارج از کشور

- **فعالیت ۷:** پرداخت هزینه‌های مربوط به ضمانت‌های بانکی یا اوراق قرضه تضمین عملکرد جهت اجرای

پروژه در خارج از کشور

۶-۲ صنعت حلال

امروزه صنعت حلال صرفاً محدود به کشورهای مسلمان یا دارای اکثریت جمعیت مسلمان نیست، بلکه به دلیل ارائه محصولات و خدمات سالم و ایمن، محدوده متقاضیان آن در بین کشورهای غیرمسلمان نیز رو به افزایش است. در حال حاضر، کشورهایی چون ژاپن، کره، برزیل، استرالیا و نیوزیلند با پی‌بردن به اهمیت

صنعت حلال، توسعه صنعت حلال را جزء اولویت‌های سیاست‌های خود قرار داده‌اند. علاوه بر این، با افزایش جمعیت مسلمانان (انتظار می‌رود تا سال ۲۰۵۰ مسلمانان ۳۰ درصد کل جمعیت جهان را به خود اختصاص دهند)، فرصت‌های عرضه کالاها و خدمات حلال نیز رو به رشد است.

اکوسیستم صنعت حلال در مالزی

* JAKIM: Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (سازمان توسعه اسلامی مالزی)

کشور مالزی نیز به شدت در حال توسعه صنعت حلال از طریق ابتکارها و مشوق‌های متعدد است. در حال حاضر، شرکت Kellogg یکی از تولیدکننده‌های بزرگ مواد غذایی در ایالات متحده قصد دارد در مالزی یک مجموعه تولیدی حلال ایجاد کند. البته پیش از آن، شرکت‌های نسله و هرشی^۱ نیز اقدام به ساخت مجموعه‌های حلال در مالزی کرده‌اند. لذا، دولت مالزی به شدت تلاش می‌کند فضای صنعت حلال را پویا و فعال نگه دارد. در همین راستا، شرکت توسعه صنعت حلال (HDC)^۲ به همکاری با دیگر نهادهای دولتی ذی‌ربط و نقش آفرینان صنعتی برای توسعه روزافزون صنعت حلال می‌پردازد. از جمله طرح‌های سرمایه‌گذاری مالزی در توسعه صنعت حلال می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

برنامه تسهیلات پارک حلال: پارک حلال یک منطقه صنعتی دارای فضای کاملاً متناسب با صنعت حلال است که در تمام زنجیره ارزش این شرایط برقرار است. HALMAS یا Halal Malaysia یک ویژگی است که به معنی تطبیق داشتن با استانداردهای کیفیت حلال در مالزی است. پارک‌ها و شرکت‌هایی که دارای این ویژگی هستند، واجد شرایط برخورداری از کمک‌ها و ابتکارهای دولت برای توسعه صنعت حلال هستند. در حال حاضر ۱۴ پارک حلال HALMAS در مالزی وجود دارد که کل سرمایه‌گذاری انجام شده در این پارک‌ها تا پایان سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۱۰/۶ میلیارد رینگیت بوده است.

Halal Ingredients Asia (HLIA): این همایش اولین رویداد جهانی درباره مواد تشکیل‌دهنده حلال است که در سال ۲۰۱۵ نقش آفرینان صنعت و کارشناسان حوزه حلال را به منظور تسریع و افزایش توسعه صنعت حلال گرد هم آورد. تمرکز این رویداد روی مواد تشکیل‌دهنده در صنایع غذایی و نوشیدنی، آرایشی/بهداشتی و سلامت بود. این رویداد با شرکت ۲۱۷۰ نفر از ۱۹ کشور برگزار شد.

برنامه بخش سلامت: این ابتکار در سال ۲۰۱۵ توسط شرکت توسعه صنعت حلال در شهر کوالالامپور اجرا

1 Hershey

2 Halal Industry Development Corporation

شد. در این برنامه ویژگی‌های صنعت حلال در بخش سلامت و به ویژه در موضوعات صنعت داروسازی و نیز چالش عدم تناسب بین انتظارات عموم جامعه و صنعت در تولید واکسن‌های حلال تبیین و معرفی شد. در اثر همین رویداد، شرکت توسعه صنعت حلال و یکی از شرکت‌های وابسته به شرکت AJ Pharma (AJ Biologics) تفاهم‌نامه‌ای را امضا کردند که به موجب آن پروژه واکسن حلال به مرحله بهره‌برداری رسید. (۲)

ضمیمه ۱: پرتال مشوق‌های سرمایه‌گذاری در مالزی (i-Incentives Portal)

اداره همکاری و هماهنگی مشوق‌ها (ICCO)^۱ که زیرمجموعه مرجع توسعه سرمایه‌گذاری مالزی است، وظیفه هماهنگی همه مشوق‌های سرمایه‌گذاری را بر عهده دارد. این اداره در واقع یک مرکز تک‌ایستگاهی جهت ارائه خدمات مشاوره و هماهنگی به کسب و کارها در زمینه مشوق‌های سرمایه‌گذاری است. در همین راستا، پرتال i-Incentives به منظور ارائه اطلاعات مربوط به مشوق‌های سرمایه‌گذاری به متقاضیان راه‌اندازی شده است. در مرحله اول، این پرتال همه اطلاعات مربوط به مشوق‌هایی که نهادها و سازمان‌های وابسته به وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی (MITI)^۲ در اختیار کاربران می‌گذارد و در ادامه وزارت‌ها و سازمان‌های دیگری نیز که در این امر مشارکت دارند، پوشش داده خواهد شد.

در زیر، تصویری از صفحه اصلی این پرتال دیده می‌شود که با مشخص کردن نام مشوق و یا نوع سازمان یا نهاد ارائه‌کننده، محل و غیره می‌توان به جستجو پرداخت تا مشوق متناسب با شرایط متقاضی در صورت وجود نمایش داده شود. به این ترتیب، متقاضیان مشوق‌های سرمایه‌گذاری می‌توانند به راحتی اطلاعات مربوط به مشوق‌هایی که احتمالاً به آنها تعلق خواهد گرفت را دریافت کنند.

1 Incentive Coordination and Collaboration Office

2 Ministry of International Trade and Industry

The screenshot displays the MIDA i-Incentives Portal search interface. At the top, there is a navigation bar with the MIDA logo and the text 'OFFICIAL WEBSITE MALAYSIAN INVESTMENT DEVELOPMENT AUTHORITY INVEST IN MALAYSIA YOUR PROFIT CENTRE IN ASIA'. Below this, there are links for 'Home / i-Incentives Portal' and 'Help Feedback'. The main content area features a banner for 'i-Incentives' with a description: 'i-Incentives is a portal that provides information on investment incentives offered by the Malaysian Federal Government. Incentive Coordination and Collaboration Office (ICCO), a unit established Under MIDA has been tasked as the coordinator for all investment Incentives to meet the national investment agenda. ICCO will be a one-stop centre to advise and coordinate business on Incentive offerings and provide cross-agency visibility. Initially the i-Incentives portal will cover Incentives offered by agencies under Ministry of International Trade and Industry (MITI) and will be rolled out to all Ministries and agencies handling investment incentives.' Below the banner, there is a search instruction: 'For Incentive Information, enter or select at least one of the criteria boxes and click the Search button. The result will provide the list of incentives that would contain the searched word or criteria selected. The search result will also list information on incentives that are offered across all sectors/products/activities. Please click the incentive name in the search result to view the eligibility and criteria for consideration of the incentives. Click here for help.' The search form includes several filters: 'Type of Incentive' (dropdown menu with 'Tax Incentive' selected), 'Ministry' (dropdown menu with 'Choose Ministry' selected), 'Sector' (checkboxes for 'Manufacturing', 'Primary', and 'Services'), 'Project Location' (dropdown menu with 'All Locations' selected), 'Agency' (dropdown menu with 'All Agencies' selected), and 'Sub-sector' (dropdown menu with 'Nothing selected' selected). There is also a text input field for 'Name of Incentive' with the placeholder 'Enter incentive Name to search'. At the bottom right of the form are 'SEARCH' and 'CLEAR' buttons. At the very bottom, there is a copyright notice: 'Copyright © Malaysian Investment Development Authority (MIDA) 2015.' and a disclaimer: 'Disclaimer: While every effort has been made to ensure that the information provided in this website is accurate and reliable, MIDA shall not be liable for any special, incidental or consequential damages that may result from the usage of information obtained from this Website. Best viewed in 1024 x 768 using Google Chrome or Mozilla Firefox. This website is mobile responsive.'

ضمیمه ۲: تعاونی شرکت‌های کوچک و متوسط مالزی (SME Corp Malaysia)

این نهاد یک سازمان مرکزی هماهنگ کننده تحت وزارت صنعت و تجارت بین‌المللی مالزی است که ضمن تدوین سیاست‌ها و راهبردهای کلی برای شرکت‌های کوچک و متوسط، اجرای برنامه‌های توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط را در همه وزارت‌خانه‌ها و نهادهای ذی‌ربط (۱۵ وزارت و ۶۵ نهاد) هماهنگ می‌کند. این سازمان به عنوان مرکز ارجاع همه تحقیقات و انتشار داده‌های مربوط به شرکت‌های کوچک و متوسط عمل می‌کند و به شرکت‌های کوچک و متوسط خدمات مشاوره ارائه می‌نماید. همچنین، این نهاد نقش دبیرخانه را برای شورای ملی توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط مالزی ایفا می‌کند. این سازمان اطلاعات جمع‌آوری شده از همه وزارت‌خانه‌ها و نهادهای ذی‌ربط را در قالب یک گزارش

سالانه تحت عنوان برنامه عمل منسجم شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEIPA)^۱ منتشر می‌کند. همچنین، این نهاد مجری برنامه جامع شرکت‌های کوچک و متوسط (۲۰۲۰-۲۰۱۲) است که مسیر سیاست‌های توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط را تا سال ۲۰۲۰ تعیین می‌کند. این برنامه در پی تسریع رشد شرکت‌های کوچک و متوسط از طریق راهبردهای مبتنی بر بهره‌وری و نوآوری است تا به هدف کشور با درآمد بالا تا سال ۲۰۲۰ دست یابد.

اطلاعات مربوط به اهداف، سیاست‌ها، ساختار و فعالیت‌های این نهاد و برنامه‌ها و ابتکارهایی که توسط آن ارائه می‌شود در پرتال رسمی آن موجود است و متقاضیان می‌توانند با مراجعه به آن از برنامه‌های موجود و شرایط برخوردارگی از آنها مطلع شوند. در زیر تصویر صفحه اصلی این پرتال نمایش داده شده است.

The screenshot shows the official website of SME Corp. Malaysia. The header includes the logo and navigation menu. The main content area features a large banner for the SME Corp. Malaysia Official Apps, with a hand holding a smartphone displaying the app interface. Below the banner, there are three columns of information:

- Startup:** Kick-start your entrepreneurship journey. Includes: Definition of Startup, Scope of SMEs, Programmes & Initiatives, Financing for Startup.
- Micro:** Enhance your productivity and accelerate your growth into small and medium-sized enterprises. Includes: Definition of Micro Enterprises, Programmes & Initiatives, Financing for Growth.
- Small & Medium:** Enhance your capacity, capability and performance to be a globally competitive SME. Includes: Definition of SMEs, Programmes & Initiatives, Financing for Expansion.

1 SME Integrated Plan of Action

منابع:

1. Akoum, Ibrahim. RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION IN MALAYSIA: ELEMENTS OF AN EFFECTIVE GROWTH MODEL. Asian Economic and Financial Review, 2016, 6(7): 390-403. [http://www.aessweb.com/pdf-files/AEFR-2016-6\(7\)-390-403.pdf](http://www.aessweb.com/pdf-files/AEFR-2016-6(7)-390-403.pdf)
2. MITI Report 2015, Ministry of International Trade and Industry Malaysia, <http://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/1771>
3. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/my.html>

